Judikatūras krājums

VISPĀRĒJĀS TIESAS SPRIEDUMS (astotā palāta paplašinātā sastāvā)

2018. gada 15. novembrī*

Valsts atbalsts – Sociālie mājokļi – Atbalsta shēma, kas piešķirta sociālo mājokļu sabiedrībām – Pastāvošs atbalsts – Dalībvalsts saistības – Lēmums, ar kuru atbalsts atzīts par saderīgu ar iekšējo tirgu – Regulas (EK) Nr. 659/1999 17. pants – Vispārējas tautsaimnieciskas nozīmes pakalpojums – LESD 106. panta 2. punkts – Sabiedriskā pakalpojuma uzdevuma definīcija

Apvienotās lietas T-202/10 RENV II un T-203/10 RENV II

Stichting Woonlinie, Vaudrihema [*Woudrichem*] (Nīderlande),

Woningstichting Volksbelang, Veikbeidīrstede [*Wijk bij Duurstede*] (Nīderlande),

Stichting Woonstede, Ede (Nīderlande),

ko pārstāv – *L. Hancher*, *E. Besselink*, *J. de Kok*, *Y. de Vries* un *F. Van Orden*, advokāti,

prasītājas lietā T-202/10 RENV II,

Stichting Woonpunt, Māstrihta (Nīderlande),

Woningstichting Haag Wonen, Hāga (Nīderlande),

Stichting Woonbedrijf SWS.Hhvl, Eindhovena (Nīderlande),

ko pārstāv – *L. Hancher*, *E. Besselink*, *J. de Kok*, *Y. de Vries* un *F. Van Orden*, advokāti,

prasītājas lietā T-203/10 RENV II,

ko atbalsta

Beļģijas Karaliste, ko pārstāv *J.-C. Halleux* un *L. Van den Broeck*, pārstāvji,

persona, kas iestājusies lietā,

pret

Eiropas Komisiju, ko pārstāv *S. Noë* un *P. J. Loewenthal*, pārstāvji,

atbildētāja,

ko atbalsta

* Tiesvedības valoda – holandiešu.

Vereniging van Institutionele Beleggers in Vastgoed, Nederland (IVBN), Forburga [*Voorburg*] (Nīderlande), ko pārstāv *M. Meulenbelt* un *B. Natens*, advokāti,

persona, kas iestājusies lietā,

par prasību, kas pamatota ar LESD 263. pantu, daļēji atcelt Komisijas 2009. gada 15. decembra Lēmumu C(2009) 9963 *final* par valsts atbalstu E 2/2005 un N 642/2009 – Nīderlande – Pastāvošs atbalsts un konkrēts atbalsts katram projektam mājokļu sabiedrību labā.

VISPĀRĒJĀ TIESA (astotā palāta paplašinātā sastāvā),

šādā sastāvā: priekšsēdētājs E. M. Kolinss [*A. M. Collins*], tiesneši M. Kančeva [*M. Kancheva*], R. Barentss [*R. Barents*], J. Pasers [*J. Passer*] un G. De Bāre [*G. De Baere*] (referents),

sekretāre: Dž. Predondcāni [*G. Predonzani*], administratore,

ņemot vērā tiesvedības rakstveida daļu un 2018. gada 20. jūnija tiesas sēdi,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

Tiesvedības priekšvēsture

1 Prasītājas *Stichting Woonlinie*, *Woningstichting Volksbelang*, *Stichting Woonstede*, *Stichting Woonpunt*, *Woningstichting Haag Wonen* un *Stichting Woonbedrijf SWS.Hhvl* ir Nīderlandē reģistrētas mājokļu sabiedrības (*woningcorporaties*, turpmāk tekstā – "mājokļu sabiedrības"). Mājokļu sabiedrības ir bezpeļņas organizācijas, kuru uzdevums ir iegādāties, būvēt un izīrēt mājokļus, kas galvenokārt ir paredzēti maznodrošinātu personu un sociāli mazaizsargātu grupu vajadzībām. Mājokļu sabiedrības veic arī citu darbību, kā, piemēram, būvē un izīrē dzīvokļus par augstāku īres maksu, būvē dzīvokļus pārdošanai, būvē un izīrē vispārējas nozīmes ēkas un būvē un iznomā komerctelpas.

2 2002. gada 1. martā, piemērojot Padomes Regulas (EK) Nr. 659/1999 (1999. gada 22. marts), ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus [LESD 108.] panta piemērošanai (OV 1999, L 83, 1. lpp.), 2. pantu, Nīderlandes iestādes paziņoja Eiropas Komisijai mājokļu sabiedrībām piešķirtā valsts atbalsta vispārējo sistēmu. Tā kā Komisija uzskatīja, ka mājokļu sabiedrību finansēšanas pasākumi var tikt uzskatīti par pastāvošu atbalstu, Nīderlandes iestādes šī iemesla dēļ atsauca savu paziņojumu.

3 2005. gada 14. jūlijā Komisija nosūtīja Nīderlandes iestādēm vēstuli atbilstoši Regulas Nr. 659/1999 17. pantam, kurā tā mājokļu sabiedrībām piešķirtā valsts atbalsta vispārējo sistēmu atzina par pastāvošu atbalstu (atbalsts E 2/2005) un pauda šaubas par tā saderību ar iekšējo tirgu (turpmāk tekstā – "vēstule atbilstoši 17. pantam").

4 Pēc vēstules atbilstoši 17. pantam nosūtīšanas Komisija un Nīderlandes iestādes uzsāka sadarbības procedūru saskaņā ar LESD 108. panta 1. punktu, lai atbalsta shēmu saskaņotu ar LESD 106. panta 2. punktu. Šīs sadarbības ietvaros, atbildot uz vēstuli atbilstoši 17. pantam, Nīderlandes valdība tostarp 2005. gada 6. septembrī nosūtīja Komisijai vēstuli.

5 *Vereniging van Institutionele Beleggers in Vastgoed, Nederland (IVBN)* (Nīderlandes Institucionālo nekustamā īpašuma investoru asociācija) 2007. gada 16. aprīlī Komisijai iesniedza sūdzību par mājokļu sabiedrībām piešķirto atbalstu. 2009. gada jūnijā šai sūdzībai pievienojās *Vesteda Groep BV*.

6 Ar 2009. gada 3. decembra vēstuli Komisijai Nīderlandes iestādes piedāvāja uzņemties saistības grozīt mājokļu sabiedrībām piešķirtā valsts atbalsta vispārējo sistēmu.

7 2009. gada 15. decembrī Komisija pieņēma lēmumu C(2009) 9963, galīgā redakcija, par valsts atbalstu E 2/2005 un N 642/2009 – Nīderlande – Pastāvošs atbalsts un konkrēts atbalsts mājokļu sabiedrībām (turpmāk tekstā – "apstrīdētais lēmums").

8 Pirmkārt, attiecībā uz pastāvošu atbalsta shēmu, uz kuru attiecas procedūra E 2/2005, pasākumi, kas ietilpst valsts atbalsta vispārējā sistēmā, kuru Nīderlande piešķīrusi mājokļu sabiedrībām, ir šādi:

a) valsts garantijas aizdevumiem, ko piešķīris Garantiju fonds sociālo mājokļu būvniecībai;

b) atbalsts Centrālajam mājokļu fondam, atbalsts katram projektam vai atbalsts racionalizācijai aizdevumu ar atvieglotiem nosacījumiem vai tiešu subsīdiju formā;

c) pašvaldību īstenota zemes gabalu pārdošana par cenu, kas ir zemāka nekā tirgus cena;

d) tiesības saņemt aizdevumu no *Bank Nederlandse Gemeenten*.

9 Apstrīdētajā lēmumā Komisija ir kvalificējusi katru šo valsts atbalsta pasākumu LESD 107. panta 1. punkta izpratnē un ir atzinusi, ka Nīderlandes sociālo mājokļu finansēšanas sistēma ir pastāvošs atbalsts, jo tā tika izveidota pirms EK līguma stāšanās spēkā Nīderlandē un vēlāku reformu gaitā nav notikušas būtiskas izmaiņas.

10 Komisija pārbaudīja, vai atbalsts E 2/2005, kas attiecas uz mājokļu sabiedrību finansēšanas sistēmu, ar grozījumiem, kuri ir izdarīti, ņemot vērā Nīderlandes iestāžu uzņemtās saistības, ir saderīgs. Apstrīdētā lēmuma 72. punktā tā ir secinājusi, ka atbalsts sociālajiem mājokļiem, t.i., atbalsts darbībām, kas saistītas ar privātpersonām paredzētu mājokļu būvniecību un izīrēšanu, tostarp papildu infrastruktūras būvniecībai un uzturēšanai, kas tiek sniegts ar šajās saistībās paredzētajiem nosacījumiem, ir saderīgs ar LESD 106. panta 2. punktu. Līdz ar to Komisija pieņēma saistības, ko bija uzņēmušās Nīderlandes iestādes.

11 Otrkārt, runājot par atbalstu N 642/2009, 2009. gada 18. novembrī Nīderlandes iestādes paziņoja par jaunu atbalsta shēmu mazāk attīstītu pilsētas rajonu atjaunošanai, kas tika kvalificēta par "konkrētu atbalstu katram projektam, kuru īsteno atsevišķos rajonos", ko saņem mājokļu sabiedrības, kuras darbojas izraudzītajos rajonos. Šī jaunā atbalsta shēma esot jāpiemēro ar tādiem pašiem nosacījumiem kā tie, kas ir paredzēti attiecībā uz pasākumiem, kuri ietilpst pastāvošajā atbalsta shēmā, kas grozīta, ievērojot saistības, ko uzņēmušās Nīderlandes iestādes. Komisija uzskatīja, ka atbalsts N 642/2009 ir saderīgs ar iekšējo tirgu un nolēma neizvirzīt iebildumus par jaunajiem paziņotajiem pasākumiem.

12 2010. gada 30. augustā Komisija pieņēma Lēmumu C(2010) 5841, galīgā redakcija, par valsts atbalstu E 2/2005, ar ko tika grozīti apstrīdētā lēmuma 22.–24. punkts. Šajā grozošajā lēmumā Komisija uzskatīja, ka, pamatojoties uz pieejamajiem pierādījumiem, tā nevar secināt, ka apstrīdētajā lēmumā norādītais d) pasākums, proti, tiesības saņemt aizdevumu no *Bank Nederlandse Gemeenten*, atbilst visiem valsts atbalsta kritērijiem.

Tiesvedība Vispārējā tiesā un Tiesā

13 Ar prasības pieteikumu, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegts 2010. gada 29. aprīlī, *Stichting Woonlinie*, *Woningstichting Volksbelang* un *Stichting Woonstede* cēla prasību, kura ir reģistrēta ar numuru T-202/10.

14 Ar prasības pieteikumu, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegts 2010. gada 30. aprīlī, *Stichting Woonpunt*, *Woningstichting Haag Wonen* un *Stichting Woonbedrijf SWS.Hhvl* cēla prasību, kura ir reģistrēta ar numuru T-203/10.

15 Ar dokumentiem, kas Vispārējās tiesas kancelejā tika iesniegti 2010. gada 19. augustā, *IVBN* lūdza atļauju iestāties šajās divās lietās Komisijas prasījumu atbalstam.

16 Lietā T-203/10 ar Vispārējās tiesas kancelejā 2010. gada 13. septembrī iesniegtu dokumentu prasītājas lūdza ievērot prasības pieteikuma A.10. un A.16. pielikumu konfidencialitāti attiecībā uz *IVBN* gadījumā, ja tai tiktu atļauts iestāties lietā.

17 Lietā T-202/10 ar Vispārējās tiesas kancelejā 2010. gada 24. septembrī iesniegtu dokumentu prasītājas lūdza ievērot prasības pieteikuma A.9. pielikuma konfidencialitāti attiecībā uz *IVBN* gadījumā, ja tai tiktu atļauts iestāties lietā.

18 Ar 2011. gada 16. decembra rīkojumu *Stichting Woonlinie* u.c./Komisija (T-202/10, nav publicēts, EU:T:2011:765) Vispārējā tiesa noraidīja kā nepieņemamas prasības daļēji atcelt apstrīdēto lēmumu daļā, kurā šis lēmums attiecas uz atbalsta shēmu E 2/2005. Ar 2014. gada 27. februāra spriedumu *Stichting Woonlinie* u.c./Komisija (C-133/12 P, EU:C:2014:105) Tiesa šo rīkojumu atcēla.

19 Ar 2011. gada 16. decembra rīkojumu *Stichting Woonpunt* u.c./Komisija (T-203/10, nav publicēts, EU:T:2011:766) Vispārējā tiesa noraidīja kā nepieņemamu prasību par apstrīdētā lēmuma atcelšanu. Ar 2014. gada 27. februāra spriedumu *Stichting Woonpunt* u.c./Komisija (C-132/12 P, EU:C:2014:100) Tiesa daļēji atcēla šo rīkojumu daļā, kurā ar to bija atzīta par nepieņemamu apstrīdētā lēmuma atcelšanas prasība, ciktāl šis lēmums attiecās uz atbalsta shēmu E 2/2005, un pārējā daļā apelācijas sūdzību noraidīja.

20 2014. gada 27. februāra spriedumos *Stichting Woonpunt* u.c./Komisija (C-132/12 P, EU:C:2014:100) un *Stichting Woonlinie* u.c./Komisija (C-133/12 P, EU:C:2014:105) Tiesa nosprieda, ka prasības, ko prasītājas ir cēlušas par apstrīdēto lēmumu, ciktāl šis lēmums attiecas uz atbalsta shēmu E 2/2005, ir pieņemamas, un nosūtīja šīs lietas Vispārējai tiesai sprieduma taisīšanai pēc būtības. Visbeidzot, Tiesa lēmuma par tiesāšanās izdevumiem pieņemšanu atlika.

21 Lietas T-202/10 RENV un T-203/10 RENV tika nodotas Vispārējās tiesas septītajai palātai.

22 Saskaņā ar Vispārējās tiesas 1991. gada 2. maija Reglamenta 119. panta 1. punktu katrā no lietām Komisija un prasītājas iesniedza rakstveida apsvērumus attiecīgi 2014. gada 27. martā un 11. aprīlī.

23 Ar dokumentiem, kas Vispārējās tiesas kancelejā tika iesniegti 2014. gada 25. aprīlī, Beļģijas Karaliste lūdza atļauju iestāties lietās T-202/10 RENV un T-203/10 RENV prasītāju prasījumu atbalstam. Ar Vispārējās tiesas septītās palātas priekšsēdētāja 2014. gada 2. septembra rīkojumiem Beļģijas Karalistei tika atļauts iestāties katrā no šīm lietām prasītāju prasījumu atbalstam un tai tika atļauts iesniegt savus apsvērumus mutvārdu procesā saskaņā ar 1991. gada 2. maija Reglamenta 116. panta 6. punktu.

24 Ar 2014. gada 2. septembra rīkojumiem *Stichting Woonpunt* u.c./Komisija (T-203/10 RENV, nav publicēts, EU:T:2014:792) un *Stichting Woonlinie* u.c./Komisija (T-202/10 RENV, nav publicēts, EU:T:2014:793), *IVBN* tika atļauts iestāties katrā no šīm lietām Komisijas prasījumu atbalstam. Tā kā persona, kas iestājusies lietā, neizvirzīja iebildumus par lūgumiem ievērot konfidencialitāti, tai tika paziņota prasības pieteikumu nekonfidenciālā versija.

25 Ar vēstulēm, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegtas 2014. gada 22. oktobrī, *IVBN* informēja Vispārējo tiesu, ka tā neiesniegs iestāšanās rakstu lietās T-202/10 RENV un T-203/10 RENV.

26 Ar 2015. gada 12. maija rīkojumiem *Stichting Woonpunt* u.c./Komisija (T-203/10 RENV, nav publicēts, EU:T:2015:286) un *Stichting Woonlinie* u.c./Komisija (T-202/10 RENV, nav publicēts, EU:T:2015:287), Vispārējā tiesa noraidīja prasības kā acīmredzami nepamatotas. Šie rīkojumi tika atcelti ar attiecīgi 2017. gada 15. marta spriedumiem *Stichting Woonlinie* u.c./Komisija (C-415/15 P, EU:C:2017:216) un *Stichting Woonpunt* u.c./Komisija (C-414/15 P, EU:C:2017:215), ar kuriem Tiesa arī nosūtīja lietu Vispārējai tiesai un atlika lēmuma par tiesāšanās izdevumiem pieņemšanu.

27 Lietas T-202/10 RENV II un T-203/10 RENV II tika nodotas Vispārējās tiesas piektajai palātai.

28 Saskaņā ar Vispārējās tiesas Reglamenta 217. panta 1. punktu katrā no lietām Komisija un prasītājas rakstveida apsvērumus par pārējo procesa daļu iesniedza attiecīgi 2017. gada 22. un 24. maijā. Prasītājas arī lūdza iespēju iesniegt papildu procesuālo rakstu ar apsvērumu izklāstu saskaņā ar Reglamenta 217. panta 3. punktu.

29 Katrā no šīm lietām 2017. gada 26. jūlijā prasītājas iesniedza Vispārējās tiesas kancelejā papildu procesuālo rakstu ar apsvērumu izklāstu un Komisija un *IVBN* iesniedza savus apsvērumus par šo 2017. gada 22. septembra papildu rakstu.

30 Ar Vispārējās tiesas priekšsēdētāja lēmumu šīs lietas tika nodotas jaunam tiesnesim referentam, kurš darbojas astotajā palātā.

31 Pēc Vispārējās tiesas astotās palātas priekšlikuma Vispārējā tiesa atbilstoši Reglamenta 28. pantam nolēma nodot lietu paplašinātam iztiesāšanas sastāvam.

32 Pēc tiesneša referenta priekšlikuma Vispārējā tiesa (astotā palāta paplašinātā sastāvā) nolēma sākt mutvārdu procesu.

33 Pēc lietas dalībnieku uzklausīšanas ar Vispārējās tiesas astotās palātas priekšsēdētāja 2018. gada 2. maija lēmumu lietas T-202/10 RENV II un T-203/10 RENV II tika apvienotas mutvārdu procesā un galīgā nolēmuma pieņemšanai atbilstoši Reglamenta 68. pantam.

34 Vispārējā tiesa 2018. gada 20. jūnija tiesas sēdē uzklausīja lietas dalībnieku mutvārdu paskaidrojumus un to atbildes uz tās uzdotajiem jautājumiem.

Lietas dalībnieku prasījumi

35 Prasītāju, ko atbalsta Beļģijas Karaliste, prasījumi Vispārējai tiesai ir šādi:

– atcelt apstrīdēto lēmumu;

– piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

36 Komisijas un *IVBN* prasījumi Vispārējai tiesai ir šādi:

– noraidīt prasību;

– piespriest prasītājām atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Juridiskais pamatojums

37 Iesākumā ir jānorāda, ka 2014. gada 27. februāra spriedumā *Stichting Woonpunt* u.c./Komisija (C-132/12 P, EU:C:2014:100) Tiesa ir apstiprinājusi 2011. gada 16. decembra rīkojumu *Stichting Woonpunt* u.c./Komisija (T-203/10, nav publicēts, EU:T:2011:766), jo ar to atcelšanas prasība, kas celta pret apstrīdēto lēmumu, ir atzīta par nepieņemamu daļā, kurā šis lēmums attiecas uz atbalstu N 642/2009. Tātad 2011. gada 16. decembra rīkojums *Stichting Woonpunt* u.c./Komisija (T-203/10, nav publicēts, EU:T:2011:766) šajā daļā ir stājies likumīgā spēkā. Tādējādi vairs nav jālemj par prasītāju izvirzītajiem pamatiem, kas attiecas uz apstrīdētā lēmuma atcelšanu daļā, kura attiecas uz atbalstu N 642/2009.

38 Jānorāda arī, ka 2014. gada 27. februāra spriedumos *Stichting Woonpunt* u.c./Komisija (C-132/12 P, EU:C:2014:100) un *Stichting Woonlinie* u.c./Komisija (C-133/12 P, EU:C:2014:105) Tiesa ir nospriedusi, ka prasītāju celtās prasības ir pieņemamas, ciktāl tās attiecas uz apstrīdētā lēmuma atcelšanu daļā, kurā šis lēmums attiecas uz atbalsta shēmu E 2/2005, un ir nosūtījusi lietas Vispārējai tiesai sprieduma taisīšanai pēc būtības. Tādējādi vairs nav jālemj par prasītāju argumentiem, kas attiecas uz to prasību pieņemamību, ar kurām tiek prasīts atcelt apstrīdēto lēmumu daļā, kurā tas attiecas uz atbalsta shēmu E 2/2005.

39 Prasības atcelt apstrīdēto lēmumu daļā, kurā tas attiecas uz atbalsta shēmu E 2/2005, pamatojumam prasītājas izvirza astoņus pamatus. Pirmais pamats attiecas uz to, ka Komisija, kvalificējot visus pasākumus par pasākumiem, kas ietilpst atbalsta shēmā, esot pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā. Otrais pamats attiecas uz to, ka apstrīdētais lēmums esot balstīts uz nepietiekamu un acīmredzami nepareizu atbilstošā valsts tiesiskā regulējuma un faktu vērtējumu. Trešais pamats attiecas uz to, ka Komisija, secinot, ka sociālo mājokļu izīrēšana personām, kam ir "samērā augsti ienākumi", ietilpst sabiedriskā pakalpojuma uzdevumā, kas ir uzticēts mājokļu sabiedrībām, esot veikusi neprecīzu un nepietiekami rūpīgu vērtējumu. Ceturtais pamats attiecas uz to, ka Komisija, prasot Nīderlandes iestādēm no jauna definēt "sociālo mājokli", esot pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā un ļaunprātīgi izmantojusi savu kompetenci. Piektais pamats attiecas uz to, ka Komisija, nenošķirot Vispārējas tautsaimnieciskas nozīmes pakalpojuma (VTNP) definīciju no tā finansēšanas veida, esot pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā. Sestais pamats attiecas uz to, ka Komisija, prasot īpašu VTNP definīciju, ir kļūdaini interpretējusi Komisijas 2005. gada 28. novembra Lēmumu 2005/842/EK par [LESD 106. panta 2. punkta] piemērošanu valsts atbalstam attiecībā uz kompensāciju par sabiedriskajiem pakalpojumiem dažiem uzņēmumiem, kuriem uzticēts sniegt pakalpojumus ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi (OV 2005, L 312, 67. lpp.). Septītais pamats attiecas uz to, ka Komisija, neapstrīdot, ka VTNP finansēšanas veids bija acīmredzami nepiemērots, esot pieļāvusi kļūdu vērtējumā un pārkāpusi Lēmuma 2005/842 5. pantu. Astotais pamats attiecas uz to, ka Komisija, pamatojoties uz šo procedūru, prasīdama izveidot ierobežotu to ēku sarakstu, kas var tikt kvalificētas par "sociālām ēkām", esot ļaunprātīgi izmantojusi pastāvošas atbalsta shēmas izskatīšanas procedūru.

40 Vispirms jānorāda, ka ar otro līdz septīto pamatu prasītājas būtībā apstrīd vēstules atbilstoši 17. pantam saturu, nevis Komisijas vērtējumu apstrīdētajā lēmumā.

41 Taču Tiesa ir nospriedusi, ka, tā kā vēstule atbilstoši 17. pantam ir pirmais apstrīdētā lēmuma izstrādes posms, prasītājām nevar tikt liegts atsaukties uz šajā vēstulē ietvertā novērtējuma prettiesiskumu, lai pamatotu savu prasību pret apstrīdēto lēmumu (spriedumi, 2017. gada 15. marts, *Stichting Woonlinie* u.c./Komisija, C-414/15 P, EU:C:2017:215, 48. punkts, un 2017. gada 15. marts, *Stichting Woonpunt* u.c./Komisija, C-415/15 P, EU:C:2017:216, 48. punkts).

42 Līdz ar to Vispārējā tiesa izvērtēs visus prasītāju izvirzītos pamatus.

Par pirmo pamatu – to, ka Komisija, visus pasākumus kvalificēdama par ietilpstošiem atbalsta shēmā, ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā

43 Iesākumā ir jānorāda, ka pēc Komisijas 2010. gada 30. augusta lēmuma par grozījumiem pieņemšanas prasītājas replikas rakstā ir atteikušās no saviem argumentiem par apstrīdētajā lēmumā norādīto d) pasākumu, tas ir, tiesībām aizņemties no *Bank Nedelandse Gemeenten*.

44 Ar pirmo pamatu prasītājas apgalvo, ka Komisija kļūdaini ir novērtējusi c) pasākumu, kas attiecas uz to, ka pašvaldības zemes gabalus pārdod par cenām, kas ir zemākas par tirgus cenu (turpmāk tekstā – "c) pasākums"), kā ietilpstošu atbalsta shēmā, proti, Nīderlandes sociālo mājokļu finansēšanas sistēmā. Tās apgalvo, ka nevar tikt uzskatīts, ka šis pasākums ietilpst pastāvošajā atbalsta shēmā, jo tas neesot sistemātisks, tas neesot paredzēts mājokļu sabiedrībām piemērojamajos Nīderlandes tiesību aktos un Komisija atsaucoties vienīgi uz sūdzībām par individuāliem gadījumiem. Pretēji Komisijas apgalvotajam, no Nīderlandes iestāžu paziņojuma neizrietot ne, ka vienošanās par zemesgabalu cenām būtu periodiskas, ne arī, ka tās sistemātiski nozīmētu pārdošanu par cenu, kas ir zemāka par tirgus cenu.

45 Prasītājas uzskata, ka Komisijai ir kompetence atbilstoši LESD 108. panta 1. punktam pastāvīgi izskatīt pastāvošās atbalsta shēmas, bet tai šādas kompetences neesot attiecībā uz individuālu atbalstu. Tās uzskata, ka Komisija nevarēja pārskatīt c) pasākumu atbilstoši Regulas Nr. 659/1999 17.–19. pantā paredzētajai procedūrai, bet ka tai bija jāpārbauda individuāli gadījumi, kas norādīti sūdzībās LESD 108. panta 2. punktā noteiktās procedūras ietvaros. Komisija, iekļaudama šo pasākumu atbalsta shēmas saderības ar iekšējo tirgu izskatīšanā, esot pārsniegusi savu kompetenci.

46 Ar šo pirmo pamatu prasītājas būtībā apgalvo, ka Komisija ir pārsniegusi savu kompetenci, novērtējot c) pasākumu atbilstoši pastāvošam atbalstam piemērojamajai procedūrai, kaut arī šis pasākums neietilpst tā valsts atbalsta vispārējā sistēmā, kas tiek piešķirts mājokļu sabiedrībām, lai gan tai šis pasākums bija jāizvērtē saskaņā ar procedūru, kas ir piemērojama individuālam atbalstam.

47 Attiecībā uz c) pasākumu no apstrīdētā lēmuma izriet, ka viena no mājokļu sabiedrību darbībām tostarp ir būvēt dzīvokļus, vispārējas nozīmes ēkas, komerctelpas un citu vietējo infrastruktūru, kas ir paredzēti izīrēšanai/iznomāšanai vai pārdošanai. Komisija ir atgādinājusi, ka mājokļu sabiedrības darbojas kā virzītāji un šajā ziņā uzņemas visu atbildību no projekta uzsākšanas līdz tā pabeigšanai. Tā ir apgalvojusi, ka saistībā ar šīm darbībām mājokļu sabiedrības konkurē ar privātajiem nekustamo īpašumu attīstītājiem un ka tātad tās ir jāuzskata par uzņēmumiem, kas veic saimniecisku darbību.

48 Komisija uzskatīja, ka c) pasākums ir valsts atbalsts LESD 107. panta izpratnē, jo ar to acīmredzami tiekot piešķirta priekšrocība mājokļu sabiedrībām, kam nav jāiegādājas savi zemes gabali par tirgus cenu, un, tā kā zemesgabalus pārdod pašvaldības, acīmredzami runa ir par valsts pasākumu, kas ir selektīvs tādā ziņā, ka tā mērķis ir vienīgi mājokļu sabiedrības, un ka runa ir par valsts līdzekļu nodošanu, negūstot pietiekamu peļņu. Turklāt šis pasākums izkropļojot konkurenci un ietekmējot tirdzniecību starp dalībvalstīm.

49 Pirmkārt, jānorāda, ka saskaņā ar Regulas Nr. 659/1999 1. panta d) punktu atbalsta shēma ir "visi dokumenti, pamatojoties uz kuriem bez turpmākiem izpildes pasākumiem var piešķirt individuālu palīdzību uzņēmumiem, kuri vispārīgi un teorētiski definēti attiecīgajos dokumentos, un visi dokumenti, pamatojoties uz kuriem vienam vai vairākiem uzņēmumiem uz nenoteiktu laika periodu un/vai noteiktā apmērā var piešķirt palīdzību, kas nav saistīta ar kādu konkrētu projektu".

50 No minētā izriet, ka tas, ka individuāls atbalsts tiek piešķirts, neizslēdz, ka pastāv shēma, pamatojoties uz kuru šis atbalsts tiek piešķirts. Pretēji prasītāju apgalvotajam, tam, ka Komisija ir saņēmusi sūdzības par zemesgabalu individuāliem pirkumiem par cenām, kas ir zemākas par tirgus cenām, pretrunā nav tas, ka pastāv atbalsta shēma, kuru piemērojot tiek piešķirts šis individuālais atbalsts.

51 Otrkārt, attiecībā uz prasītāju argumentu, ka, tā kā šis pasākums nav paredzēts tiesību aktā, tas nevar ietilpt atbalsta shēmā, pietiek norādīt, ka prasība, lai atbalsta shēmas pamatā būtu tiesību akta norma, neietilpst atbalsta shēmas definīcijā Regulas Nr. 659/1999 1. panta d) punkta izpratnē.

52 Turklāt jānorāda, ka prasītāju argumenti ir pretrunā Nīderlandes iestāžu vērtējumam, – tās savā paziņojumā Komisijai uzskatīja, ka vairāku Nīderlandes pašvaldību noslēgtās vienošanās par zemesgabalu pārdošanu mājokļu sabiedrībām par priekšrocību cenām ir mājokļu sabiedrību finansēšanas sistēmā ietilpstošs pasākums.

53 Šajā paziņojumā Nīderlandes iestādes ir norādījušas, ka zemesgabalu pārdošana par cenu, kas ir zemāka par tirgus cenu, protams, neizriet no piemērojamā likuma vai tiesiskā regulējuma, bet ka to ietver vienošanās par pakalpojumiem, ko pašvaldības sistemātiski slēdz ar mājokļu sabiedrībām. Tās ir norādījušas, ka šī prakse neatbilst ieteikumiem, ko Komisija noteikusi savās Vadlīnijās par valsts atbalsta elementiem, publiskajām iestādēm pārdodot zemi un ēkas (OV 1997, C 209, 3. lpp.), kas ļauj izslēgt iespēju kvalificēt par valsts atbalstu.

54 Arī no dokumentiem, ko Komisija iesniegusi atbildes raksta uz repliku pielikumā, izriet, ka pašvaldību praksei pārdot mājokļu sabiedrībām zemesgabalus par cenu, kas ir zemāka par tirgus cenu, ir atkārtots raksturs. Šo dokumentu vidū ir arī vairāku Nīderlandes pašvaldību apkārtraksti par to politiku zemesgabalu cenu jomā, kas norāda uz to, ka šīs pašvaldības, pārdodot zemesgabalus, kas ir paredzēti sociālo mājokļu būvniecībai, piemēro cenas, kas ir zemākas par tirgus cenām.

55 Treškārt, prasītājas uzskata, ka Komisijai, lai pasākumu daļēji kvalificētu par pastāvošu atbalsta shēmu, esot bijis jāpierāda, ka c) tas pastāvēja jau pirms līguma stāšanās spēkā.

56 Šajā ziņā no vēsturiska pētījuma par valsts varas politiku zemesgabalu mājokļu būvniecībai jomā kopš 1900. gada, ko Komisija ir iesniegusi atbildes raksta uz repliku pielikumā, izriet, ka jau 1952. gadā valsts vara iejaucās zemesgabalu, kas paredzēti sociālo mājokļu būvniecībai, cenu noteikšanā, nosakot maksimālo apmēru.

57 Ceturtkārt, prasītājas piebilst, ka Komisija nav ievērojusi procedūru attiecībā uz pastāvošu atbalstu, jo c) pasākums neesot bijis minēts vēstulē atbilstoši 17. pantam, bet pirmo reizi minēts tikai apstrīdētajā lēmumā.

58 Pietiek atgādināt, ka c) pasākums bija minēts paziņojumā un tātad gan Komisija, gan Nīderlandes iestādes to uzskata par atbalsta pasākumu, kas ietilpst mājokļu sabiedrību finansēšanas sistēmā.

59 Turklāt prasītājas nepaskaidro, kādas sekas būtu tad, ja c) pasākums nebūtu skaidri minēts vēstulē atbilstoši 17. pantam, it īpaši ņemot vērā, ka apstrīdētajā lēmumā c) pasākums tika uzskatīts par saderīgu ar iekšējo tirgu.

60 Tātad neviens no prasītāju argumentiem nevar radīt šaubas par c) pasākuma kvalifikāciju par atbalsta shēmas daļu, kas attiecas uz mājokļu sabiedrību finansēšanu, un nepierāda, ka Komisija būtu pārsniegusi savu kompetenci, izskatot šo pasākumu pastāvoša mājokļu sabiedrību finansēšanas atbalsta shēmas ietvaros.

61 Visbeidzot jāpiebilst, ka replikas rakstā prasītājas apgalvo, ka pašvaldības ne tikai ar mājokļu sabiedrībām, bet arī ar visiem zemesgabalu ieguvējiem noslēdz vienošanās, kurās pret zināmu saistību uzņemšanos tiek paredzēts zemesgabala cenas samazinājums. Tās piebilst, ka, ja zemesgabals ir paredzēts sociālo īres mājokļu būvniecībai, tā atlikusī vērtība ir mazāka. Tādējādi neesot izpildīts viens no valsts atbalsta kvalifikācijas nosacījumiem.

62 Šis arguments, kas pirmo reizi izvirzīts replikas rakstā, ar kuru prasītājas apgalvo, ka c) pasākums nav valsts atbalsts, būtībā ir jauns pamats, kas attiecas uz LESD 107. panta pārkāpumu.

63 No Reglamenta 84. panta 1. punkta izriet, ka tiesvedības laikā nav atļauts izvirzīt jaunus pamatus, izņemot gadījumus, kad tie ir saistīti ar tādiem tiesiskiem vai faktiskiem apstākļiem, kas ir kļuvuši zināmi iztiesāšanas laikā, vai kad tie tieši vai netieši papildina pieteikumā par lietas ierosināšanu iepriekš izvirzītu pamatu un tiem ar to ir cieša saikne (skat. spriedumu, 2017. gada 22. novembris, *Blumenthal* u.c./EIB, T-558/16, nav publicēts, EU:T:2017:827, 48. punkts un tajā minētā judikatūra).

64 Tā kā tikai replikas raksta iesniegšanas stadijā prasītājas izvirzīja pamatu, kas attiecas uz c) pasākuma kvalifikācijas par valsts atbalstu apstrīdēšanu, tā kā tas nav pamatots ar elementiem, kuri kļuvuši zināmi pēc prasības celšanas, un tā kā tas nepapildina pieteikumā par lietas ierosināšanu iepriekš izvirzītu pamatu, tas ir jānoraida kā novēlots un tādējādi kā nepieņemams.

65 Katrā ziņā, kā norāda Komisija, prasītājas šajā argumentā atsaucas uz citiem pasākumiem, kas attiecas uz zemesgabalu cenu samazinājumu piešķiršanu noteiktiem pircējiem, tiem attiecībā uz mājokļu būvniecību uzņemoties saistības par zemu enerģijas patēriņu vai pārdošanu pirmajiem izmantotājiem. Šie pasākumi, kā arī atsauce uz zemesgabalu atlikušo vērtību atšķiras no pašvaldību prakses pārdot zemesgabalus mājokļu sabiedrībām par cenām, kas ir zemākas par tirgus cenām.

66 Tātad pirmais pamats ir jānoraida.

67 Pakārtoti Vispārējā tiesa jautā par interesi prasītājām izvirzīt šo pamatu un apgalvot, ka Komisija, izskatot c) pasākuma saderību vispārējās mājokļu sabiedrību finansēšanas sistēmas ietvaros, ir pārsniegusi savu kompetenci. Jāatgādina, ka prasītājas gūst labumu no pastāvošās atbalsta shēmas, kura daļa ir c) pasākums, ko Komisija ir atzinusi par saderīgu ar iekšējo tirgu saskaņā ar LESD 106. panta 2. punktu. Var rasties šaubas par prasītāju interesi apgalvot, ka šī pasākuma saderība bija jāizvērtē atšķirīgā procedūrā, kas būtu varējusi novest pie atšķirīga rezultāta, tas ir, lēmuma par nesaderību.

Par otro pamatu – to, ka apstrīdētais lēmums ir balstīts uz nepietiekamu un acīmredzami nepareizu atbilstošā valsts tiesiskā regulējuma un faktu vērtējumu

68 Prasītājas apgalvo, ka Komisija apstrīdētajā lēmumā neesot pierādījusi, ka pastāv acīmredzama kļūda Nīderlandes sociālo mājokļu finansēšanas sistēmā, un tādējādi tā esot ļaunprātīgi izmantojusi savu kompetenci, uzsākot Regulas Nr. 659/1999 17. pantā paredzēto procedūru un prasot atbilstošus pasākumus.

69 Tās it īpaši papildu rakstā apgalvo, ka saskaņā ar Tiesas judikatūru Komisija dalībvalsts radītu VTNP definīciju var apšaubīt tikai tad, ja tā, ņemot vērā dalībvalsts plašo rīcības brīvību, pierāda acīmredzamu kļūdu. Tās pārmet Komisijai, ka tā vēstulē atbilstoši 17. pantam ir konstatējusi tikai, ka iespēja īrēt sociālo mājokli personām, kam ir "samērā augsti ienākumi", ir jāuzskata par acīmredzamu kļūdu. Komisija neesot izvērtējusi atbilstošos Nīderlandes tiesību aktus. Šajā vēstulē Komisija esot arī konstatējusi, ka VTNP neesot pietiekami skaidri definēts, jo tas attiecas uz visām ienākumu grupām.

70 Prasītājas uzskata, ka "sociālā mājokļa" definīcija Nīderlandes sistēmā sākotnēji bija skaidri ierobežota un neattiecās uz visām ienākumu grupām. Komisija neesot ņēmusi vērā faktu, ka mājokļu sabiedrībām ir likumā noteikts pienākums dot priekšroku personu kategorijai, kas ir definēta kā personas, kuru ienākumi neļauj tām autonomi nodrošināt sev atbilstošu mājokli.

71 Tās piebilst, ka Komisija nevar vienkārši apgalvot, ka VTNP pietiekami skaidri nav norobežots, bet tai ir jāpierāda un jānorāda, kādi pasākumi valstij ir jāievieš, lai to saskaņotu ar līgumu. Ne no apstrīdētā lēmuma, ne no vēstules atbilstoši 17. pantam neizrietot, ka Komisija būtu izvērtējusi mājokļu sabiedrību VTNP norobežošanu, un šķietot, ka tā ir balstījusies vienīgi uz to, ka nav noteikti maksimālie ienākumi.

72 Vispirms ir jāatgādina, pirmkārt, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru LESD 107. panta 1. punkts neattiecas uz valsts intervenci, kas tiek uzskatīta par kompensāciju par saņēmēju uzņēmumu sniegtajiem pakalpojumiem, pildot sabiedrisko pakalpojumu saistības, tādēļ ka šie uzņēmumi patiesībā negūst finansiālas priekšrocības un minētā pasākuma sekas nav šiem uzņēmumiem labvēlīgāku konkurences apstākļu radīšana salīdzinājumā ar konkurējošiem uzņēmumiem (skat. spriedumu, 2017. gada 20. decembris, *Comunidad Autónoma del País Vasco* u.c./Komisija, no C-66/16 P līdz C-69/16 P, EU:C:2017:999, 45. punkts un tajā minētā judikatūra).

73 Taču, lai šāda kompensācija kādā konkrētā gadījumā netiktu kvalificēta par valsts atbalstu, ir jābūt izpildītiem 2003. gada 24. jūlija sprieduma *Altmark Trans* un *Regierungspräsidium Magdeburg* (C-280/00, EU:C:2003:415) 88.–93. punktā minētajiem nosacījumiem. Proti, pirmkārt, saņēmējam uzņēmumam faktiski ir jābūt uzliktām sabiedrisko pakalpojumu saistībām un šīm saistībām ir jābūt skaidri definētām. Otrkārt, kompensācijas aprēķināšanas parametriem jābūt iepriekš objektīvi un pārredzami noteiktiem. Treškārt, kompensācija nedrīkst pārsniegt to, kas ir nepieciešams, lai pilnīgi vai daļēji segtu izmaksas, kuras ir radušās, izpildot sabiedriskā pakalpojuma saistības. Ceturtkārt, nepieciešamās kompensācijas apmērs ir jānosaka, pamatojoties uz to izmaksu analīzi, kādas rastos vidējam uzņēmumam, kurš ir labi pārvaldīts un ar sabiedrisko pakalpojumu saistīto prasību izpildei atbilstoši aprīkots, lai izpildītu šīs saistības (skat. spriedumu, 2017. gada 20. decembris, *Comunidad Autónoma del País Vasco* u.c./Komisija, no C-66/16 P līdz C-69/16 P, EU:C:2017:999, 46. un 47. punkts).

74 No tā izriet, ka valsts intervence, kas neatbilst vienam vai vairākiem iepriekš 73. punktā uzskaitītajiem nosacījumiem, var tikt uzskatīta par valsts atbalstu LESD 107. panta 1. punkta izpratnē (spriedums, 2017. gada 20. decembris, *Comunidad Autónoma del País Vasco* u.c./Komisija, no C-66/16 P līdz C-69/16 P, EU:C:2017:999, 48. punkts; šajā nozīmē skat. arī spriedumu, 2003. gada 24. jūlijs, *Altmark Trans* un *Regierungspräsidium Magdeburg*, C-280/00, EU:C:2003:415, 94. punkts).

75 Vēl arī LESD 106. panta 2. punktā ir paredzēts, ka uz uzņēmumiem, kam ir uzticēti pakalpojumi ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi, attiecas Līgumos ietvertie noteikumi, it īpaši noteikumi par konkurenci, ja šo noteikumu piemērošana *de iure* vai *de facto* netraucē veikt tiem uzticētos konkrētos uzdevumus un ja tie neietekmē tirdzniecības attīstību tiktāl, lai kaitētu Savienības interesēm.

76 Runājot par saikni starp nosacījumiem, kas ir izvirzīti judikatūrā, kura izriet no 2003. gada 24. jūlija sprieduma *Altmark Trans* un *Regierungspräsidium Magdeburg* (C-280/00, EU:C:2003:415), un atbalsta pasākuma izskatīšanu saskaņā ar LESD 106. panta 2. punktu, no Tiesas judikatūras izriet, ka šajā judikatūrā izvirzīto nosacījumu ievērošanas pārbaude notiek *ex ante*, izvērtējot jautājumu, vai attiecīgais pasākums ir kvalificējams par valsts atbalstu. Uz šo jautājumu patiesībā ir jāatbild pirms jautājuma, ar kura palīdzību attiecīgā gadījumā ir jāpārbauda, vai nesaderīgs atbalsts tomēr ir vajadzīgs attiecīgā pasākuma adresātam uzticētā uzdevuma izpildei atbilstoši LESD 106. panta 2. punktam (spriedums, 2017. gada 20. decembris, *Comunidad Autónoma del País Vasco* u.c./Komisija, no C-66/16 P līdz C-69/16 P, EU:C:2017:999, 55. punkts; šajā nozīmē skat. arī spriedumu, 2017. gada 8. marts, *Viasat Broadcasting UK*/Komisija, C-660/15 P, EU:C:2017:178, 34. punkts).

77 2003. gada 24. jūlija sprieduma *Altmark Trans* un *Regierungspräsidium Magdeburg* (C-280/00, EU:C:2003:415) nosacījumiem un nosacījumiem, kas vajadzīgi LESD 106. panta 2. punkta piemērošanai, tādējādi principā ir atšķirīgi mērķi, tomēr šajā spriedumā noteiktais pirmais nosacījums, saskaņā ar kuru uzņēmumam, kurš saņem valsts subsīdijas, faktiski ir jābūt uzticētām sabiedriskā pakalpojuma īstenošanas saistībām, kurām ir jābūt skaidri definētām, ir piemērojams arī gadījumā, kad jāpiemēro LESD 106. panta 2. punktā paredzētā atkāpe (skat. spriedumu, 2017. gada 20. decembris, *Comunidad Autónoma del País Vasco* u.c./Komisija, no C-66/16 P līdz C-69/16 P, EU:C:2017:999, 56. punkts un tajā minētā judikatūra).

78 Tādējādi no minētā būtībā izriet, ka gan ar pirmo nosacījumu, ko Tiesa ir pasludinājusi 2003. gada 24. jūlija spriedumā *Altmark Trans* un *Regierungspräsidium Magdeburg* (C-280/00, EU:C:2003:415), gan pašu LESD 106. panta 2. punkta formulējumu tiek prasīts, lai attiecīgajam uzņēmumam būtu ar publiskās varas aktu uzdots VTNP uzdevums un lai tajā skaidri būtu noteikti attiecīgā VTNP pienākumi (skat. spriedumu, 2008. gada 12. februāris, *BUPA* u.c./Komisija, T-289/03, EU:T:2008:29, 181. punkts un tajā minētā judikatūra).

79 Šajā ziņā saskaņā ar pastāvīgo judikatūru dalībvalstīm ir plaša rīcības brīvība noteikt, ko tās uzskata par VTNP, un līdz ar to šo dalībvalsts pakalpojumu definīciju Komisija var apšaubīt tikai acīmredzamas kļūdas gadījumā (skat. spriedumus, 2008. gada 12. februāris, *BUPA* u.c./Komisija, T-289/03, EU:T:2008:29, 166. punkts un tajā minētā judikatūra, un 2017. gada 1. marts, Francija/Komisija, T-366/13, nav publicēts, EU:T:2017:135, 92. punkts un tajā minētā judikatūra).

80 Tomēr dalībvalstu pilnvaras definēt VTNP nav neierobežotas un nevar tikt izmantotas patvaļīgi un tikai tāpēc vien, lai izvairītos no konkurences normu piemērošanas īpašai nozarei (spriedumi, 2008. gada 12. februāris, *BUPA* u.c./Komisija, T-289/03, EU:T:2008:29, 168. punkts, un 2017. gada 1. marts, Francija/Komisija, T-366/13, nav publicēts, EU:T:2017:135, 93. punkts).

81 Jāpiebilst, ka, lai arī dalībvalstij ir plaša rīcības brīvība noteikt, ko tā uzskata par VTNP, tomēr tas to neatbrīvo no pienākuma juridiski pietiekami pierādīt, ka šāds apmērs ir vajadzīgs un samērīgs salīdzinājumā ar sabiedriskā pakalpojuma faktiskajām vajadzībām. Dalībvalsts sniegta pierādījuma, ka šie kritēriji ir izpildīti, neesamība vai to neievērošana var radīt acīmredzamu kļūdu vērtējumā, ko Komisijai ir pienākums ņemt vērā (spriedums, 2017. gada 1. marts, Francija/Komisija, T-366/13, nav publicēts, EU:T:2017:135, 105. punkts).

82 Visbeidzot ir jāprecizē, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru – ņemot vērā plašo rīcības brīvību, kas ir dalībvalstij attiecībā uz VTNP uzdevuma definēšanu un tā īstenošanas nosacījumiem, no vienas puses, un ierobežoto kontroles, kas attiecas tikai uz acīmredzamu kļūdu, apjomu, ko Komisija šajā sakarā ir tiesīga īstenot, no otras puses, – pārbaude, kas Vispārējai tiesai ir jāīsteno attiecībā uz Komisijas vērtējumu, šajā ziņā arī nevar pārsniegt tās pašas robežas un tādējādi šī pārbaude attiecas tikai uz to, vai Komisija ir pamatoti konstatējusi vai pamatoti noraidījusi acīmredzamas dalībvalsts kļūdas esamību (skat. spriedumu, 2017. gada 1. marts, Francija/Komisija, T-366/13, nav publicēts, EU:T:2017:135, 106. punkts un tajā minētā judikatūra).

83 Turklāt Komisija 2005. gadā pieņēma Kopienas nostādnes valsts atbalstam attiecībā uz kompensāciju par sabiedrisko pakalpojumu sniegšanu (OV 2005, C 297, 4. lpp.) (turpmāk tekstā – "2005. gada nostādnes"), kurās ir precizēts, kādos nosacījumos šis valsts atbalsts var būt saderīgs ar iekšējo tirgu saskaņā ar LESD 106. panta 2. punkta normām. Šo nostādņu 12. punktā Komisija ir atgādinājusi, ka atbildība par VTNP pārvaldību attiecīgam uzņēmumam ir jāuztic ar vienu vai vairākiem oficiāliem aktiem, kuru formu var noteikt katra dalībvalsts, un ka šajos dokumentos it īpaši ir jānorāda precīza sabiedrisko pakalpojumu saistību būtība.

84 Lēmumā 2005/842 ir izklāstīti nosacījumi, saskaņā ar ko valsts atbalsts, kompensējot sabiedrisko pakalpojumu, kurš ir piešķirts noteiktiem uzņēmumiem, kam uzticēts sniegt VTNP, ir jāuzskata par saderīgu [ar iekšējo tirgu] un ir atbrīvots no iepriekšējas paziņošanas pienākuma. Piemērojot šī lēmuma 2. panta 1. punkta b) apakšpunktu, tas it īpaši ir piemērojams sabiedrisko pakalpojumu kompensācijām sociālo mājokļu sabiedrībām, kas nodarbojas ar darbību, ko attiecīgā dalībvalsts uzskata par VTNP.

85 Šajā lēmumā ir atgādinātas judikatūrā noteiktās prasības. Tādējādi attiecībā uz sabiedrisko pakalpojumu kompensācijām no šī lēmuma 7. apsvēruma izriet:

"Šādu atbalstu var atzīt par atbilstīgu tikai gadījumā, ja tas piešķirts, lai nodrošinātu vispārējās tautsaimniecības pakalpojumu sniegšanu, kā noteikts [LESD] 106. panta 2. punktā. No tiesu prakses [judikatūras] redzams, ka izņemot nozarēs, kurās pastāv [Savienības] noteikumi, kas regulē šo

jautājumu, dalībvalstīm ir plašas iespējas noteikt, kāda veida pakalpojumus klasificēt kā pakalpojumus ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi. Tādējādi, izņemot nozarēs, kurās pastāv [Savienības] noteikumi, kas regulē šo jautājumu, Komisijas uzdevums ir nodrošināt, lai nebūtu acīmredzamu kļūdu attiecībā uz pakalpojumu ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi definīciju."

86 Lēmuma 2005/842 16. apsvērumā Komisija it īpaši ir uzsvērusi, ka sociālo mājokļu uzņēmumiem, kam ir uzticēti VTNP uzdevumi, piemīt vērā ņemamas īpatnības. No šī apsvēruma izriet, ka "sociālo mājokļu uzņēmumiem, kuri nodrošina mājokli nelabvēlīgā situācijā esošiem iedzīvotājiem [maznodrošinātām personām vai sociāli neaizsargātām grupām], kuri maksātnespējas dēļ nav spējīgi iegūt mājokli normālos tirgus apstākļos, jāgūst labums no atbrīvojuma par paziņošanu, ko paredz šis lēmums, pat ja saņemtās kompensācijas summa pārsniedz šajā lēmumā noteiktos sliekšņus, ja dalībvalstis sniegtos pakalpojumus kvalificē kā pakalpojumus ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi".

87 Turklāt *Woningwet* (Nīderlandes 1901. gada Likums par mājokļiem) 70.c panta 1. punktā, uz ko ir norādījušas prasītājas, ir paredzēts, ka mājokļu sabiedrību uzdevums ir primāri izmitināt personas, kurām savu ienākumu vai citu apstākļu dēļ ir grūtības atrast atbilstošu mājokli. Mājokļu sabiedrībām, piešķirot to pārvaldītos mājokļus ar proporcionāli samazinātu īres maksu, priekšroka, cik vien iespējams, ir jādod tiem kandidātiem uz mājokli, kas ir īpaši izraudzīti šo mājokļu saņemšanai, ņemot vērā to ienākumus.

88 Vēstulē atbilstoši 17. pantam attiecībā uz VTNP definīciju Komisija ir paudusi savu provizorisko nostāju un norādījusi, ka tai ir šaubas par to, ka tā varētu piekrist Nīderlandes tiesību aktos ietvertajai mājokļu sabiedrību sabiedriskā pakalpojuma definīcijai, jo šī definīcija neesot pietiekami skaidra un varot radīt acīmredzamas kļūdas.

89 Šajā ziņā tā ir norādījusi:

"Ja mājokļu sabiedrības izīrē mājokļus, tām ir likumā paredzēts pienākums dot priekšroku personām, kam ir grūtības atrast atbilstošu mājokli (zemu ienākumu vai citu iemeslu dēļ). Tomēr darbības ar mājokļiem neattiecas vienīgi uz maznodrošinātām personām. Mājokļu pārpalikuma gadījumā mājokļu sabiedrības izīrē mājokļus personām, kam ir samērā augsti ienākumi, tādējādi kaitējot saviem komerciālajiem konkurentiem, kas nesaņem valsts atbalstu. Iespēja izīrēt mājokļus grupām, kuru ienākumi ir augstāki, vai uzņēmumiem ir jāuzskata par acīmredzamu kļūdu sabiedriskā pakalpojuma definīcijā. Nīderlandes iestāžu piedāvātais risinājums samazināt to mājokļu maksimālo vērtību, kas var tikt uzskatīti par "sociāliem mājokļiem", neatrisina šo problēmu."

90 Komisija uzskatīja, ka, tā kā sabiedriskajam pakalpojumam ir sociāls raksturs, mājokļu sabiedrību darbību definīcijai tātad ir jābūt tieši saistītai ar sociāli mazaizsargātām mājsaimniecībām, nevis tikai ar mājokļu maksimālo vērtību.

91 Kā Komisija ir norādījusi apstrīdētajā lēmumā, tā vēstulē atbilstoši 17. pantam šādi Nīderlandes iestādēm provizoriski ir norādījusi, ka tām ir jāgroza mājokļu sabiedrībām uzticētā sabiedriskā pakalpojuma uzdevuma definīcija tādējādi, lai sociālie mājokļi tiktu paredzēti skaidri definētai maznodrošinātu personu vai sociāli mazaizsargātu grupu mērķgrupai.

92 Tā arī norādīja, ka "sociālo mājokļu piegāde [varētu] būt vispārējas tautsaimnieciskas nozīmes pakalpojums, ja tas [attiektos] vienīgi uz maznodrošinātu pilsoņu vai sociāli neizdevīgākā stāvoklī esošu grupu mērķgrupu, jo dalībvalstīm ir plaša rīcības brīvība attiecībā uz mērķgrupas apmēru un precīziem sistēmas piemērošanas mērķgrupai piemērošanas noteikumiem". Tā piebilda, ka "vēstulē atbilstoši 17. pantam [..] tā ir paudusi savu provizorisko nostāju, kurā tā apšaubīja, vai sabiedriskā pakalpojuma definīcija ir pietiekami skaidra un vai ir pieļauta acīmredzama kļūda darījuma, kas izpaužas kā mājokļu izīrēšana grupām, kuras pārstāv visus ienākumu līmeņus, kvalificēšanā par sociālo mājokli".

93 Tādējādi no vēstules atbilstoši 17. pantam izriet, ka, pretēji prasītāju apgalvotajam, Komisija uzskatīja, ka Nīderlandes tiesību aktos ietvertā sociālo mājokļu VTNP definīcija neatbilst skaidrības prasībai. Komisija uzskatīja, ka likumā noteiktais pienākums sniegt "priekšroku personām, kam ir grūtības atrast atbilstošu mājokli", neļauj pietiekami precīzi noteikt mērķgrupu, kam ir paredzēti sociālie mājokļi.

94 Pretēji prasītāju apgalvotajam, pirmkārt, Komisija nav norādījusi, ka VTNP definīcija nav pietiekami precīza tāpēc, ka nav minēti maksimālie ienākumi un, otrkārt, tiesību aktu normas par mājokļu sabiedrību kontroli neattiecas uz jautājumu, vai to uzdevums ir pietiekami definēts tiesību aktos.

95 Tādējādi no vēstules atbilstoši 17. pantam izriet, ka Komisija Nīderlandes iestādēm ir norādījusi, ka tas, ka nav precīzi definēts mājokļu sabiedrībām uzticētais uzdevums, ir acīmredzama kļūda VTNP definīcijā.

96 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka atbilstoši Regulas Nr. 659/1999 17. panta 2. punktam šī vēstule ietver provizorisku Komisijas secinājumu, par kuru valsts iestādēm ir iespēja iesniegt piezīmes. Tādējādi sadarbības procedūras ietvaros valsts iestādēm bija iespēja apšaubīt šo Komisijas vērtējumu, pierādot, ka sociālā mājokļa VTNP definīcija ir pietiekami precīza un neietver acīmredzamu kļūdu.

97 Piemērojot iepriekš 81. punktā minēto judikatūru, Nīderlandes iestādēm no tiesību viedokļa pietiekami ir jāpierāda, ka mājokļu sabiedrībām piešķirtais VTNP apjoms ir vajadzīgs un samērīgs attiecībā pret sabiedrisko pakalpojumu faktiskajām vajadzībām. Tātad tai ir jāpierāda, ka mājokļu sabiedrībām uzticētā uzdevuma definīcija, ievērojot sociālo mājokļu VTNP mērķi, kas saskaņā ar Lēmumu 2005/842 ir nodrošināt mājokļus maznodrošinātām personām vai sociāli neaizsargātām grupām, kuras maksātnespējas dēļ nevar atrast mājokli tirgus apstākļos, ir pietiekami precīza.

98 Pretēji prasītāju apgalvotajam, no judikatūras izriet, ka pienākums pierādīt, ka VTNP ir definēts pietiekami skaidri, ir valsts iestādēm.

99 No iepriekš 81. punktā minētās judikatūras izriet, ka tas, ka dalībvalsts nav pierādījusi, ka ir izpildīti kritēriji, var veidot acīmredzamu kļūdu vērtējumā. Tas tā ir it īpaši tad, ja, kā šajā gadījumā, Nīderlandes iestādes ir pieļāvušas, ka VTNP uzdevums nav pietiekami precīzs.

100 2005. gada 6. septembra vēstulē, atbildot uz vēstuli atbilstoši 17. pantam, Nīderlandes valdība ir pieminējusi "Komisijas šaubas attiecībā uz pašreizējā mājokļu sabiedrību finansēšanas režīma, kas ir kvalificēts par pastāvošu atbalstu, saderību ar iekšējo tirgu, jo sabiedriskā pakalpojuma definīcija nav pietiekami skaidra un, iespējams, ietver acīmredzamas kļūdas" un to, ka "Nīderlande ir tikusi aicināta veikt vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka definīcija ir tieši saistīta ar sociāli mazaizsargātām mājsaimniecībām". Jānorāda, ka Nīderlandes valdība nav apstrīdējusi šos vērtējumus.

101 Tomēr Nīderlandes valdība ir pieļāvusi, ka "mājokļu sabiedrības, kam, protams, ir prioritāri, bet ne ekskluzīvi jāizmitina sociāli mazaizsargātas personas, šobrīd [var] arī (protams, nelielā apmērā) nodot mājokļus īrē personām/mājsaimniecībām, kuru ienākumi ir augstāki nekā mērķgrupai" un ka "izīrēšana šai nesociālai mērķgrupai nav notikusi gluži par tirgus cenām". Tātad tā ir norādījusi, ka "tiesību akti, kuros jebkādā veidā (administratīvi un/vai atsevišķā juridiskā formā) tiek nošķirta komercdarbība un pamatdarbība (VTNP), lai attiecinātu atbalsta shēmas vienīgi uz pamatdarbību, turpina būt šīs vēstules sākumā izklāstītās attīstības pamatprincips, un tā ir atbilde uz iebildumiem, un tas pēc būtības ierobežo valsts atbalstu, piešķirot mājokļus vienīgi mērķgrupai".

102 Pēc tam kā vienu no pasākumiem Nīderlandes valdība 2009. gada 3. decembra vēstulē piedāvāja sociāli mazaizsargātu mājsaimniecību mērķgrupas definīciju – "kandidāti uz mājokli, kuru ienākumi ir zemāki par 33 000 EUR". Tā ir piedāvājusi arī:

"Katra mājokļu sabiedrība piešķir 90 % no mājokļiem tiem kandidātiem, kas piešķiršanas brīdī ietilpst mērķgrupā. Atlikušie 10 % tiek piešķirti atkarībā no objektīviem kritērijiem, kas ietver sociālās prioritātes elementu. Personas, kuru ienākumi pārsniedz noteikto ienākumu augšējo robežu, bet kas tomēr var tikt uzskatītas par tādām, kam ir vajadzīgs sociāls atbalsts, kā, piemēram, lielas ģimenes un citas tiesiskajā regulējumā definētas kategorijas, ir prioritāras."

103 Šajā ziņā ir jānoraida prasītāju replikas rakstā pakārtoti izvirzītais arguments, saskaņā ar kuru Komisija, piekrītot šīm saistībām, kas atļauj 10 % no sociālajiem mājokļiem izīrēt, neievērojot ienākumu augšējo robežu, esot atzinusi, ka nav iespējams prasīt no mājokļu sabiedrībām, lai tās izmitinātu tikai un vienīgi (un nevis prioritāri) maznodrošinātas personas. Šis arguments ir balstīts uz kļūdainu interpretāciju, ko Komisija ir izdarījusi vēstulē atbilstoši 17. pantam. Komisija uzskatīja nevis, ka VTNP definīcijā ir acīmredzama kļūda, tāpēc ka tajā nav paredzēts, ka mājokļu sabiedrībām mājokļi ir jāizīrē "tikai un vienīgi" maznodrošinātām personām, bet ka tā nav precīza, jo tajā ir paredzēta izīrēšana "prioritāri personām, kam ir grūtības atrast atbilstošu mājokli", nedefinējot šo maznodrošināto personu mērķgrupu.

104 No iepriekš minētā izriet, ka Komisija ir juridiski pietiekami pierādījusi acīmredzamu kļūdu sociālā mājokļa VTNP, kas uzticēts mājokļu sabiedrībām, definīcijā un ka tā nav ļaunprātīgi izmantojusi savu kompetenci, nosūtot vēstuli atbilstoši 17. pantam.

105 Tātad otrais pamats ir jānoraida.

Par trešo pamatu – to, ka Komisija, secinādama, ka sociālo mājokļu izīrēšana personām, kam ir "samērā augsti ienākumi", ir daļa no sabiedriskā pakalpojuma uzdevuma, kas ir uzticēts mājokļu sabiedrībām, ir veikusi neprecīzu un nepietiekami rūpīgu vērtējumu

106 Prasītājas apgalvo, ka Komisija, apstrīdētajā lēmumā nedefinējot jēdzienu "samērā augsti ienākumi", esot pārkāpusi savu pienākumu norādīt pamatojumu, kam bija izšķiroša loma tās vērtējumā. Tās apgalvo, ka vienīgi tas, ka mājokļu sabiedrības papildus saviem sabiedrisko pakalpojumu uzdevumiem nodarbojas ar papilddarbību, kas izpaužas kā mājokļu izīrēšana mājsaimniecībām, kurām ir "samērā augsti ienākumi", neatkarīgi no tā, kā Komisija to definē, neļaujot pēdējai minētai secināt, ka ir pieļauta acīmredzama kļūda VTNP definīcijā. Komisija neesot pierādījusi, ka mājokļu sabiedrības būtu saņēmušas finanšu atbalstu savai papilddarbībai.

107 Replikas rakstā prasītājas apgalvo, ka vēstulē atbilstoši 17. pantam Komisija esot aprakstījusi, ka acīmredzama kļūda VTNP definīcijā ir tā, ka mājokļu sabiedrības var izīrēt mājokļus mājsaimniecībām, kas gūst "samērā augstus ienākumus", nevis, kā apgalvo Komisija, tas, ka sākotnējā sistēma neietver pietiekamas garantijas, lai liegtu mājokļu sabiedrībām izmantot valsts atbalstu savai papildu komercdarbībai. Komisija apstrīdētajā lēmumā neesot nedz pietiekami pamatojusi jēdzienu "samērā augsti ienākumi", nedz arī to, ka mājokļu izīrēšana personām, kam ir šādi ienākumi, būtu mājokļu sabiedrību sabiedriskā pakalpojuma uzdevuma daļa. Katrā ziņā Komisija neesot pierādījusi, ka varētu notikt šķērssubsīdijas.

108 Vispirms ir jānorāda, ka replikas rakstā prasītājas norāda, ka šajā pamatā ir atsauce uz vēstules atbilstoši 17. pantam izvilkumu, kurā ir norādīts:

"Mājokļu pārpalikuma gadījumā mājokļu sabiedrības izīrē mājokļus personām, kam ir samērā augsti ienākumi, tādējādi kaitējot saviem komerciālajiem konkurentiem, kas nesaņem valsts atbalstu. Iespēja izīrēt mājokļus grupām, kuru ienākumi ir augstāki, vai uzņēmumiem ir jāuzskata par acīmredzamu kļūdu sabiedriskā pakalpojuma definīcijā."

109 Apstrīdētajā lēmumā nav ietverts formulējums "samērā augsti ienākumi". Tādējādi ar šajā pamatā izvirzītajiem argumentiem ir veikta atsauce uz vēstules atbilstoši 17. pantam pamatojumu un prasītājas šajā ziņā nevar atsaukties uz apstrīdētā lēmuma pamatojuma trūkumu kā tādu.

110 Turklāt jāatzīmē, ka prasītāju argumenti balstās uz vēstules atbilstoši 17. pantam kļūdainu un daļēju interpretāciju.

111 Jāatgādina, ka Komisija vēstulē atbilstoši 17. pantam ir konstatējusi acīmredzamu kļūdu VTNP definīcijā, jo tā nav pietiekami precīza tāpēc, ka tajā nav norādīta vienīgi sociāli mazaizsargātu personu mērķgrupa. Turpinājumā tā ir norādījusi, ka, tā kā pārpalikuma gadījumā mājokļu sabiedrības var būt spiestas izīrēt mājokļus personām, kas neietilpst mērķgrupā, pastāv risks, ka valsts atbalstu mājokļu sabiedrības saņem arī darbībai, kas neietilpst VTNP.

112 Šajā ziņā vēstules atbilstoši 17. pantam 39. punktā Komisija ir norādījusi šādi:

"Turklāt dažreiz mājokļu sabiedrībām ir sociālo mājokļu pārpalikums. Šādā gadījumā tās izīrē šos mājokļus citām pusēm (tas ir, mājsaimniecībām, kas nav sociāli mazaizsargātas). Kā iepriekš norādīts, Komisija uzskata, ka mājokļu izīrēšana mājsaimniecībām, kas nav sociāli mazaizsargātas, nevar tikt uzskatīta par sabiedrisko pakalpojumu."

113 Pretēji prasītāju apgalvotajam, no vēstules atbilstoši 17. pantam skaidri izriet, ka personu, kam ir "samērā augsti ienākumi", jēdziens attiecas uz personām, kas nevar tikt uzskatītas par sociāli mazaizsargātām personām.

114 Šajā ziņā ir jānorāda, ka no 2005. gada 6. septembra vēstules izvilkuma, kas ir minēts iepriekš 101. punktā, izriet, ka Nīderlandes iestādes personu, kam ir "samērā augsti ienākumi", jēdzienu ir sapratušas tā, ka tas attiecas uz mājsaimniecībām, kam ir augstāki ienākumi nekā sociāli mazaizsargāto personu mērķgrupai.

115 No vēstules atbilstoši 17. pantam skaidri izriet arī, ka Komisija ir uzskatījusi, ka mājokļu izīrēšana personām, kas gūst "samērā augstus ienākumus", nevar tikt uzskatīta par mājokļu sabiedrību sabiedriskā pakalpojuma uzdevumā ietilpstošu.

116 Pretēji tam, ko prasītājas apgalvo prasības pieteikumā, Komisija nav uzskatījusi, ka vienīgi tas, ka mājokļu sabiedrības nodarbojas ar papildu komercdarbību, ir acīmredzama kļūda VTNP definīcijā. Komisija ir konstatējusi, ka, tā kā nav precīzi noteikts VTNP, pastāv risks, ka no mājokļu sabiedrībām piešķirta atbalsta labumu gūst arī to papilddarbība, kas tātad netiktu veikta tirgus apstākļos.

117 Kā izriet arī no apstrīdētā lēmuma 40. punkta, Komisija ir apgalvojusi, ka, lai nodrošinātu sociālo mājokļu finansēšanas mehānisma saderību ar LESD 106. panta 2. punktu, sociālie mājokļi ir jārezervē maznodrošinātu personu vai sociāli mazaizsargātu grupu mērķgrupas vajadzībām un jāparedz, ka, lai nodrošinātu komercdarbības veikšanu tirgus apstākļos, vienīgi ar sabiedrisko pakalpojumu saistītajām darbībām un komercdarbībai ir jāuztur atsevišķi konti un tās ir atbilstoši jākontrolē.

118 No minētā izriet, ka prasītājas nevar apgalvot, ka Komisija nebūtu pierādījusi, ka pastāv šķērssubsidēšanas risks.

119 Šajā ziņā, 2005. gada 6. septembra vēstulē atzīstot, ka mājokļu izīrēšana mājsaimniecībām, kam ir augstāki ienākumi nekā mērķgrupai, nav notikusi gluži par tirgus cenām, Nīderlandes iestādes ir apstiprinājušas šķērssubsīdiju pastāvēšanu.

120 Turklāt, pretēji prasītāju apgalvotajam, vēstulē atbilstoši 17. pantam, kurā ir ietverts Komisijas provizoriskais novērtējums, tā nav pierādījusi, ka mājokļu sabiedrību papilddarbība faktiski ir guvusi labumu no valsts atbalsta vai ka šķērssubsīdijas faktiski ir notikušas. Jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru pastāvoša atbalsta izskatīšanas rezultātā var tikt pieņemts tikai lēmums, kas rada sekas attiecībā uz nākotni. Tādējādi Komisija var ierosināt atbilstīgus pasākumus tikai tad, ja tā uzskata, ka attiecīgā finansēšanas sistēma rada pārmērīgas kompensēšanas risku nākotnē (skat. spriedumu, 2009. gada 11. marts, *TF1*/Komisija, T-354/05, EU:T:2009:66, 166. punkts un tajā minētā judikatūra).

121 Visbeidzot replikas rakstā prasītājas apgalvo, ka mājokļu sabiedrībām jau esot pienākums veikt atsevišķu grāmatvedības uzskaiti atbilstoši *Mededingingswet* (Nīderlandes Likums par konkurenci) 25.B pantam.

122 Jānorāda, ka 2005. gada 6. septembra vēstulē Nīderlandes valdība ir minējusi vēstules atbilstoši 17. pantam punktu, kurā ir atsauce uz pienākumu uzņēmumiem uzturēt atsevišķus kontus, neapgalvojot, ka šis pienākums jau pastāvētu tiesību aktos par mājokļu sabiedrībām. Turklāt 2009. gada 3. decembra vēstulē to pasākumu vidū, ko Nīderlandes valdība apņēmās ieviest, lai nodrošinātu atbalsta shēmu saderību, ir minēta sociālās darbības (kas saņem valsts atbalstu) un komercdarbības (bez valsts atbalsta) nošķiršana grāmatvedībā saskaņā ar Komisijas Direktīvu 80/723/EEK (1980. gada 25. jūnijs) par dalībvalstu un publisku uzņēmumu finansiālo attiecību pārskatāmību (OV 1980, L 195, 35. lpp.).

123 Visbeidzot, kā norāda Komisija, saskaņā ar Nīderlandes Likuma par konkurenci 25.D panta 1. punkta b) apakšpunktu pienākums veikt atsevišķu grāmatvedības uzskaiti, kas paredzēts šī likuma 25.B pantā, nav piemērojams uzņēmumiem, kas nodarbojas ar sociālo mājokļu VTNP, kuru apgrozījums ir mazāks par 40 miljoniem EUR. Tātad Nīderlandes iestāžu saistības ir šī pienākuma paplašināšana uz visām mājokļu sabiedrībām.

124 Tātad trešais pamats ir jānoraida.

Par ceturto pamatu – to, ka Komisija, prasot Nīderlandes iestādēm no jauna definēt "sociālo mājokli", ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā un ļaunprātīgi izmantojusi savu kompetenci, un par sesto pamatu – to, ka Komisija, prasot īpašu VTNP definīciju, ir kļūdaini interpretējusi Lēmumu 2005/842

125 Ar ceturto pamatu prasītājas apgalvo, ka Komisija kā vienu no atbilstošajiem pasākumiem, ko tā piedāvāja Nīderlandes iestādēm, tā prasīja, lai tās ierobežotu sociālo mājokļu definīciju vienīgi ar mazaizsargātu mājsaimniecību īpašo grupu. No vēstules atbilstoši 17. pantam un, it īpaši, no atsauces uz Komisijas 2001. gada 3. jūlija Lēmumu par valsts atbalstu N 209/01, kas attiecas uz *Housing Finance Agency* aizņēmumu Īrijā garantiju (OV 2002, C 67, 33. lpp.), izriet, ka Komisija esot apgalvojusi, ka šāds ierobežojums var tikt izdarīts, tikai ierobežojot ienākumus. Dalībvalstīm esot plaša rīcības brīvība noteikt to VTNP apjomu sociālo mājokļu jomā, un Komisijai neesot kompetences noteikt kritērijus mērķgrupas noteikšanai.

126 Ar sesto pamatu prasītājas apgalvo, ka atbrīvojums no paziņojuma atbilstoši LESD 108. panta 3. punktam, kas paredzēts Lēmumā 2005/842, esot piemērojams sociāliem mājokļiem, bet tam nevarot tikt paredzēti ierobežojumi. Lēmuma 2005/842 16. apsvērumā sociālā mājokļa jēdziens esot definēts, atsaucoties tikai uz "maznodrošinātām personām vai sociāli neaizsargātām grupām", taču neatsaucoties uz ienākumu ierobežojumu. Komisija, uzskatot, ka Nīderlandes sociālo mājokļu sistēma ietver

acīmredzamu kļūdu, jo tajā nav paredzēts īpašs ienākumu ierobežojums, esot kļūdaini piemērojusi Lēmumu 2005/842. Prasītājas uzskata, ka sociālo mājokļu sabiedrību uzdevumi ir pietiekami skaidri definēti Nīderlandes tiesību aktos.

127 Ar šiem diviem pamatiem prasītājas būtībā pārmet Komisijai, ka tā, vēstulē atbilstoši 17. pantam prasot, lai Nīderlandes iestādes definētu sociālo mājokļu VTNP, atsaucoties uz mērķgrupu, kas tiek noteikta, ierobežojot ienākumus, ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, ļaunprātīgi izmantojusi savu kompetenci un pārkāpusi Lēmumu 2005/842.

128 Iesākumā ir jāatgādina, ka no otrā pamata un, it īpaši, iepriekš 79.–81. punktā minētās judikatūras pārbaudes izriet, ka, lai gan dalībvalstīm ir plaša rīcības brīvība, Komisija var apstrīdēt VTNP definīciju acīmredzamas kļūdas gadījumā. Ciktāl ir konstatēts, ka Komisija vēstulē atbilstoši 17. pantam ir pamatoti apgalvojusi, ka tas, ka nav pietiekami skaidri definēta sociāli mazaizsargātu personu mērķgrupa, ir acīmredzama kļūda, – tai tātad, pretēji prasītāju apgalvotajam, bija kompetence prasīt Nīderlandes iestādēm ierobežot šo definējumu.

129 Vēstulē atbilstoši 17. pantam Komisija ir norādījusi, ka sociālo mājokļu VTNP definīcijā ir jānosaka tieša saikne ar mazaizsargātām mājsaimniecībām. Šajā ziņā tā ir norādījusi, ka Nīderlandes iestāžu piedāvātais risinājums samazināt to mājokļu maksimālo vērtību, kas var tikt uzskatīti par "sociāliem mājokļiem", neatrisina šo problēmu.

130 Tālāk tā ir minējusi savu 2001. gada 3. jūlija lēmumu par valsts atbalstu N 209/01, tādējādi ilustrējot savu neseno praksi sociālo mājokļu jomā. Šajā lēmumā norādītais atbalsta pasākums bija valsts garantija, kas bija piešķirta *Housing Finance Agency* (*HFA*, Mājokļu finansēšanas aģentūra, Īrija) saistībā ar savu kredītdarbību un to līdzekļu savākšanas darbību, kas paredzēti sociālo mājokļu darbībai, ko īsteno vietējās pašvaldības. Tā norādīja, ka valsts garantija *HFA* var tikt piešķirta tikai personām, kas atbilst noteiktiem kritērijiem, tas ir, ka tām ir vajadzīgs aizdevums, ka to ienākumi ir zemāki par noteiktu robežu un ka tās neatbilst aizdevuma no komercavota kritērijiem. Tā konstatēja, ka sociālais pamatojums Īrijas VTNP nolikumā ir balstīts uz stingrākiem kritērijiem nekā tie, kas tiek piemēroti Nīderlandes sistēmā.

131 Tādējādi no vēstules atbilstoši 17. pantam izriet, ka Komisija ir pieminējusi 2001. gada 3. jūlija lēmumu kā VTNP definīcijas piemēru sociālo mājokļu jomā, skaidri atsaucoties uz sociāliem kritērijiem un sociāli mazaizsargātām mājsaimniecībām. Pretēji prasītāju apgalvotajam, Komisija nav prasījusi Nīderlandes iestādēm, lai tās izmantotu tos pašus kritērijus, ne arī uzskatījusi, ka tās var definēt VTNP, atsaucoties vienīgi uz ienākumu ierobežojumu.

132 Kā pašas prasītājas ir norādījušas, sociālā mājokļa jēdziens Lēmuma 2005/842 16. apsvērumā ir definēts, atsaucoties uz "maznodrošinātām personām vai sociāli neaizsargātām grupām". Saskaņā ar šo lēmumu vēstulē atbilstoši 17. pantam Komisija vienīgi ir prasījusi, lai mājokļu sabiedrību darbību definīcija būtu tieši saistīta ar sociāli mazaizsargātām mājsaimniecībām.

133 Pretēji prasītāju apgalvotajam, Komisija vēstulē atbilstoši 17. pantam nav uzskatījusi, ka acīmredzama kļūda VTNP definīcijā izrietētu no tā, ka nav noteikti specifiski ienākumi, bet no tā, ka nav skaidri definēta mērķgrupa. Komisija ir vienīgi norādījusi, ka kritērijs, kas attiecas uz mājokļu maksimālo vērtību, nav apmierinošs kritērijs.

134 Turklāt jāatgādina, ka pašas Nīderlandes iestādes 2009. gada 3. decembra vēstulē ir piedāvājušas Komisijai jaunu sociālā mājokļa definīciju, pamatojoties uz ienākumu ierobežojumu.

135 Turklāt tas ir apstiprināts ar dažādiem Komisijas atbildes uz repliku pielikumā iesniegtiem dokumentiem, proti, diviem ziņojumiem par konsultācijām, pirmajā – starp Nīderlandes Mājokļu ministriju un *Tweede Kamer der Staten-Generaal* (Parlamenta otrā palāta, Nīderlande), kas datēts ar 2006. gada 31. augustu un attiecas uz mājokļu sabiedrībām, un otrajā – starp Nīderlandes iekšlietu

ministru un Parlamenta otro palātu, kas datēts ar 2010. gada 28. oktobri un attiecas uz atbalstu mājokļu sabiedrībām, un kurā ministri ir skaidri norādījuši, ka ienākumu augšējo robežu nav noteikusi Komisija, bet tos ir ieteikusi Nīderlande.

136 Prasītāju arguments, saskaņā ar kuru, piemērojot 2008. gada 22. oktobra spriedumu *TV2/Danmark* u.c./Komisija (T-309/04, T-317/04, T-329/04 un T-336/04, EU:T:2008:457), dalībvalstis var izvēlēties definēt VTNP kvalitatīvi un nevar tikt piespiestas tajā iekļaut vienīgi kvantitatīvus jēdzienus, izmantojot ienākumu augšējo robežu, tātad nav atbilstošs.

137 Turklāt jānorāda, ka apstrīdētajā lēmumā Komisija ir vienīgi nolēmusi, ka šī jaunā sociālo mājokļu VTNP definīcija atbilst Lēmuma 2005/842 prasībām. Tomēr nevar izslēgt, ka Komisija varētu apstiprināt arī Nīderlandes iestāžu piedāvātu VTNP definīciju, kas pamatota uz citu ienākumu ierobežojuma kritēriju, ja šī definīcija būtu pietiekami skaidra un radītu saikni ar maznodrošinātām personām.

138 No iepriekš izklāstītā izriet, ka Komisija, neprasot VTNP definīciju, kuras pamatā būtu ienākumu augšējā robeža, nav ne pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, ne ļaunprātīgi izmantojusi savu kompetenci, ne arī pārkāpusi Lēmumu 2005/842.

139 Tādēļ ceturtais un sestais pamats ir jānoraida.

Par piekto pamatu – to, ka Komisija, nenošķirdama VTNP definīciju no tā finansēšanas veida, ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā

140 Prasītājas apgalvo, ka no 2008. gada 22. oktobra sprieduma *TV2/Danmark* u.c./Komisija (T-309/04, T-317/04, T-329/04 un T-336/04, EU:T:2008:457) izriet, ka ir jānošķir VTNP definīcija un tā finansēšanas veids. Komisija neesot tos nošķīrusi un esot uzskatījusi, ka VTNP ir šķērssubsīdiju papildu komercdarbībai veids. Tā esot uzskatījusi, ka tā var vērsties pret iespējamām šķērssubsīdijām, ierobežojot VTNP definīciju, pateicoties ienākumu augšējai robežai tādējādi, ka mājokļu sabiedrības nevar izmantot līdzekļus, kas nodoti to rīcībā VTNP ietvaros, piedāvājot mājokļus mājsaimniecībām, kas pārsniedz šo augšējo robežu. Komisijai esot bijusi jānovērtē VTNP definīcija neatkarīgi no tā, kādi līdzekļi ir nodoti mājokļu sabiedrību rīcībā, šī VTNP īstenošanai un pēc tam jāpārbauda, vai šie līdzekļi pārsniedz to, kas ir nepieciešams VTNP izpildes nodrošināšanai. Komisija esot sajaukusi abus jautājumus, vēloties vērsties pret pārmērīgu kompensēšanu ar VTNP ierobežošanu.

141 Pirmkārt, jāatgādina, ka 2008. gada 22. oktobra sprieduma *TV2/Danmark* u.c./Komisija (T-309/04, T-317/04, T-329/04 un T-336/04, EU:T:2008:457) 108. punktā, ko minējušas prasītājas, Vispārējā tiesa ir nolēmusi, ka VTNP hipotētiski ir jādefinē, ņemot vērā vispārējo [tautsaimniecisko] nozīmi, kuras izpildei tie ir paredzēti, nevis ņemot vērā līdzekļus, ar kuriem tiek nodrošināta to sniegšana.

142 Šajā lietā vēstulē atbilstoši 17. pantam Komisija pirmo reizi Nīderlandes iestādēm ir norādījusi, ka sociālo mājokļu VTNP ir jānosaka, ņemot vērā norādītās vispārējās intereses, tas ir, ņemot vērā sociālos kritērijus, un tam ir jābūt tiešai saiknei ar sociāli mazaizsargātām mājsaimniecībām. Tikai otrajā reizē Komisija pārbaudīja jautājumu par VTNP finansējuma samērīgumu un šķērssubsīdijām.

143 No minētā izriet, ka, pretēji prasītāju apgalvotajam, Komisija nav prasījusi, lai sociālo mājokļu VTNP definīcija būtu atkarīga no tā finansējuma veida.

144 Otrkārt, prasītājas kļūdaini apgalvo, ka Komisija nevarēja vērsties pret pārmērīgu kompensēšanu vai iespējamām šķērssubsīdijām, ierobežojot VTNP definīciju.

145 Lēmuma 2005/842 5. panta 1. punktā ir atgādināts, ka, lai valsts atbalsts sabiedrisko pakalpojumu kompensācijas veidā būtu saderīgs ar iekšējo tirgu, kompensācijas summa nedrīkst pārsniegt to, kas ir nepieciešams sabiedrisko pakalpojumu saistību izpildei, ņemot vērā ar tām saistītos ieņēmumus, kā arī saprātīgu peļņu no pašu kapitāla, kurš ir vajadzīgs šo saistību izpildei (skat. arī 2005. gada nostādņu 14. punktu).

146 Lēmuma 2005/842 5. panta 2. punktā ir norādīts, ka izmaksas, kas ir jāņem vērā, ietver visas izmaksas, kas ir radušās VTNP pārvaldības rezultātā, un ka, ja uzņēmums īsteno arī citas darbības, kas nav VTNP, tiek ņemtas vērā vienīgi ar to saistītās izmaksas (skat. arī 2005. gada nostādņu 16. punktu).

147 Vēstulē atbilstoši 17. pantam Komisija it īpaši ir norādījusi, ka, lai valsts atbalsts atbilstu samērīgumam, tas nedrīkst pārsniegt sabiedriskā pakalpojuma uzdevuma neto izmaksas, ievērojot citus tiešos vai netiešos ienākumus, kas izriet no sabiedriskā pakalpojuma uzdevuma. Komisija ir norādījusi, ka tai šajā gadījumā, pirmkārt, bija jānosaka, vai izmaksas un ienākumi, kas saistīti ar sabiedriskā vai nesabiedriskā pakalpojuma darbību, var tikt atbilstoši noteikti un, otrkārt, vai finansējums ir samērīgs ar neto izmaksām.

148 Tādējādi skaidra VTNP definīcija ir vajadzīga, lai nodrošinātu atbalsta samērīguma nosacījuma ievērošanu, proti, lai nodrošinātu, ka piešķirtā kompensācija nepārsniedz to, kas ir nepieciešams sabiedriskā pakalpojuma uzdevuma izpildei.

149 Tādējādi Komisija, prasot Nīderlandes iestādēm definēt sociālo mājokļu VTNP, ņemot vērā sociāli mazaizsargātu mājsaimniecību mērķgrupu, tām prasīja skaidri noteikt sabiedrisko pakalpojumu uzdevumus, par kuru veikšanu tiek piešķirtas kompensācijas. Tādējādi šī precīzā definīcija atļautu noteikt VTNP izpildes radītās izmaksas un novērst, pirmkārt, pārmērīgu kompensēšanu un, otrkārt, to, ka darbība, ko mājokļu sabiedrības veic papildus VTNP, gūst labumu no valsts atbalsta, lai novērstu šķērssubsīdijas.

150 Turklāt jānorāda, ka prasības pieteikumā prasītājas pašas, tāpat kā Komisija, ir norādījušas, ka VTNP definīcija ir atbilstoša, lai pārbaudītu, vai ir notikusi pārmērīga kompensēšana, kas var radīt šķērssubsīdijas.

151 Līdz ar to piektais pamats ir jānoraida.

Par septīto pamatu – to, ka Komisija, nekonstatēdama, ka VTNP finansēšanas veids bija acīmredzami nepiemērots, ir pieļāvusi kļūdu vērtējumā un pārkāpusi Lēmuma 2005/842 5. pantu

152 Prasītājas apgalvo, ka Komisija ir pārkāpusi Lēmuma 2005/842 5. pantu, kurā ir paredzēts, ka VTNP kompensācijas apmērs ir saderīgs ar līgumu, ja tas nepārsniedz to, kas ir nepieciešams, lai segtu sabiedrisko pakalpojumu saistību izpildes izmaksas, ņemot vērā ar tiem saistītos ieņēmumus, kā arī saprātīgu peļņu par šo pienākumu izpildi. Vēstulē atbilstoši 17. pantam Komisija neesot ne konstatējusi pārmērīgu kompensēšanu, ne arī pierādījusi, ka pastāv pārmērīgas peļņas risks, kā rezultātā var rasties pārmērīga kompensēšana.

153 Tā esot pieļāvusi kļūdu vērtējumā, vēstulē atbilstoši 17. pantam vispirms nepārbaudot, vai sākotnējā sociālo mājokļu finansēšanas sistēmā nav notikusi pārmērīga kompensēšana, ievērojot VTNP sākotnējo definīciju, un pēc tam prasot grozīt šo sistēmu. Vēstulē atbilstoši 17. pantam Komisija nevarēja prasīt grozīt sociālo mājokļu sistēmu tādēļ, ka tā nevarēja noteikt, kādas ir VTNP izmaksas un kāds ir mājokļu sabiedrību saņemtās kompensācijas apmērs, jo Nīderlandes iestādes nebija sniegušas pietiekamu informāciju.

154 Jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru pastāvoša atbalsta izskatīšanas rezultātā var tikt noteikti tikai pasākumi nākotnei. Tādējādi Komisija var ierosināt atbilstīgus pasākumus tikai tad, ja tā uzskata, ka attiecīgā finansēšanas sistēma rada pārmērīgas kompensēšanas risku nākotnei (skat. spriedumu, 2009. gada 11. marts, *TF1*/Komisija, T-354/05, EU:T:2009:66, 166. punkts un tajā minētā judikatūra).

155 Šajos apstākļos, lai gan ir iespējams, ka pastāvoša atbalsta pastāvīgas izskatīšanas ietvaros veiktā pagātnē pieļautas iespējami pārmērīgās kompensēšanas izpēte, iespējams, atkarībā no konkrētajiem lietas apstākļiem, var būt noderīga, lai pareizi izvērtētu šī pastāvošā atbalsta saderīgumu ar iekšējo tirgu, tomēr šāda izpēte kā tāda nav obligāta, lai pareizi izvērtētu nepieciešamību ierosināt atbilstošos pasākumus nākotnē un noteiktu šos pasākumus. Pārmērīgas kompensēšanas riska esamība vai neesamība nākotnē galu galā būtībā ir atkarīga no pašas finansēšanas shēmas konkrētiem noteikumiem, nevis no apstākļa, ka šī shēma praksē būtu varējusi izraisīt pārmērīgu kompensāciju pagātnē (spriedums, 2009. gada 11. marts, *TF1*/Komisija, T-354/05, EU:T:2009:66, 167. punkts).

156 No šīs judikatūras izriet, ka, pretēji prasītāju apgalvotajam, Komisijai nav pienākuma pierādīt, ka sākotnējā sociālo mājokļu finansēšanas sistēmā ir ietverta pārmērīga kompensācija.

157 Turklāt vēstulē atbilstoši 17. pantam Komisija attiecībā uz finansējuma samērīgumu ir konstatējusi, ka, tā kā Nīderlandes iestādes nevar sniegt ne informāciju par papildu izmaksām saistībā ar sabiedriskajiem pakalpojumiem, kas radušās mājokļu sabiedrībām, ne par valsts pasākumu precīzo apmēru, tai nebija iespējams noteikt, vai sabiedrisko pakalpojumu neto izmaksas tiek pārmērīgi kompensētas.

158 Tā arī ir norādījusi, ka ar pārpalikušo no valsts atbalsta finansēto sociālo mājokļu komercīri mājokļu sabiedrības esot izkropļojušas konkurenci nekustamā īpašuma tirgū, piedāvājot mājokļus zem tirgus cenas un ieguldot no tā gūto peļņu citā komercdarbībā.

159 Šajā ziņā jāatgādina, ka vēstule atbilstoši 17. pantam ir vienīgi procedūras pirmais posms, kas neietver pastāvošā atbalsta saderības galīgo novērtējumu. Nīderlandes iestādes, atbildot uz šo vēstuli, lai pierādītu, ka nav notikusi pārmērīga kompensēšana un sākotnējā sistēma ir saderīga ar LESD 106. panta 2. punktu, varēja sniegt papildu informāciju.

160 Nīderlandes iestādes savā 2005. gada 6. septembra vēstulē norādīja, ka jebkādiem darījumiem starp mājokļu sabiedrībām un to komerciālajiem meitasuzņēmumiem ir jānotiek tirgus apstākļos un ka Nīderlandes valdības ieskatā tā rezultātā valsts līdzekļi, kas ir paredzēti sociālajai mērķgrupai, nevar tikt izmantoti komercdarbībai. No iepriekš 101. punktā minētā šīs vēstules izvilkuma izriet, ka Nīderlandes iestādes, nekādā ziņā neapstrīdot, ka pastāv pārmērīgas kompensēšanas risks, tieši otrādi, ir piekritušas, ka ir jāievieš pasākumi, kas paredz it īpaši pienākumu uzturēt atsevišķus kontus, lai valsts atbalsts tiktu piešķirts tikai darbībai, kas vēsta uz maznodrošinātu personu mērķgrupu.

161 Turklāt, pretēji prasītāju apgalvotajam, no vēstules atbilstoši 17. pantam izriet, ka precīza VTNP definīcija nav vienīgais pasākums, kas ļauj novērst, ka komercdarbībā tiek gūts labums no pārmērīgas kompensēšanas. Lai noteiktu sabiedriskā pakalpojuma izmaksas un ienākumus un novērstu, ka VTNP pārmērīga kompensēšana tiek izmantota mājokļu sabiedrību komercdarbības finansēšanai, Komisija ir atgādinājusi, ka, piemērojot Direktīvu 80/723, pēdējām minētajām ir jāveic atsevišķa grāmatvedības uzskaite.

162 Šajā ziņā jānorāda, ka Lēmuma 2005/842 5. panta 5. punktā ir paredzēts arī, ka, "ja uzņēmums darbojas gan [VTNP] jomā, gan ārpus tās, iekšējā grāmatvedības uzskaitē jāuzrāda izmaksas un ieņēmumi, kas saistīti ar [VTNP] un atsevišķi izmaksas un ieņēmumi citiem pakalpojumiem, kā arī izmaksu un ieņēmumu atvēlēšanas parametri".

163 Turklāt prasītāju minētā judikatūra, saskaņā ar kuru kompensācijas par VTNP uzdevuma izpildi samērīguma kontrolē, kas tiek izdarīta ar vispārpiemērojamu aktu, tiek pārbaudīts tikai tas, vai paredzētā kompensācija ir nepieciešama, lai attiecīgo VTNP uzdevumu varētu izpildīt ekonomiski

pieņemamos apstākļos (spriedums, 2008. gada 12. februāris, *BUPA* u.c./Komisija, T-289/03, EU:T:2008:29, 222. punkts), uz šo lietu neattiecas. Pietiek atgādināt, ka Komisija vēstulē atbilstoši 17. pantam ir norādījusi, ka tāpēc, ka VTNP nav definēts pietiekami precīzi un Nīderlandes iestādes nav iesniegušas pietiekamu informāciju, tā nav varējusi noteikt ar VTNP saistītās izmaksas un ienākumus un tātad novērtēt kompensācijas samērīgumu.

164 Tātad septītais pamats ir jānoraida.

Par astoto pamatu – to, ka Komisija pastāvošas atbalsta shēmas novērtēšanas procedūru, pamatojoties uz šo procedūru, nosacīdama ierobežojošu to ēku sarakstu, kas var tikt uzskatītas par "sociālām ēkām", ir izmantojusi ļaunprātīgi

165 Prasītājas apgalvo, ka Komisija ir ļaunprātīgi izmantojusi procedūru, kas attiecas uz pastāvošu atbalstu, un pārsniegusi savu kompetenci, apstiprinot ierobežojošu to ēku sarakstu, kas var tikt uzskatītas par "sociālām ēkām". Prasītājas uzskata, ka Komisija nevarēja formulēt novērtējumu, kura sekas ir tādas, ka sarakstā neiekļauti projekti vairs nevar tikt uzskatīti par "sociālām ēkām".

166 Tās apgalvo, ka šī apstiprināšana neietilpst Komisijas kompetencē. Tās norāda, ka ne vēstulē atbilstoši 17. pantam, ne atbilstošu pasākumu priekšlikumos Komisija nav izteikusi ieteikumus attiecībā uz sociālās ēkas definīciju. Komisija ir vienīgi norādījusi, ka sarakstā iekļautajām ēkām ir acīmredzama sociāla funkcija, nenorādot, kāda iemesla dēļ šī funkcija nav piemērojama citām ēkām. Komisija neesot pārbaudījusi mājokļu sabiedrību uzdevumu attiecībā uz sociālām ēkām sākotnējo definīciju un tādējādi neesot varējusi nolemt, ka šai definīcijai ir trūkumi, proti, šie uzdevumi ir jādefinē striktāk.

167 Jānorāda, ka apstrīdētajā lēmumā Komisija ir konstatējusi, ka viena no mājokļu sabiedrību vispārējo interešu darbībām ir vispārējas nozīmes ēku būvniecība un izīrēšana. Mājokļu sabiedrības saņem valsts atbalstu, lai segtu ieguldījumu izdevumus un izīrētu šīs ēkas nevalstiskām organizācijām vai valsts struktūrām, kas sniedz sabiedriskus pakalpojumus vai veic bezpeļņas darbību, izņemot jebkādu komercdarbību. Tā ir norādījusi, ka valsts atbalsta saņēmēji vispirms ir mājokļu sabiedrības, pēc tam operatori, kas veic darbības šajās ēkās, un visbeidzot iedzīvotāji, kas saņem piedāvātos pakalpojumus.

168 Apstrīdētajā lēmumā Komisija ir uzskaitījusi saistības attiecībā uz mājokļu sabiedrību darbību, ko Nīderlandes iestādes ir uzņēmušās 2009. gada 3. decembra vēstulē un ko veido vispārējas nozīmes ēku būvniecība un izīrēšana. Šīs saistības ir aprakstītas šādi:

"Vispārējas nozīmes ēkas ir mikrorajonu klubi, veselības centri, patvērumu centri sievietēm, veco ļaužu aprūpes centri, kultūras, sporta centri u.c. Šīs iestādes uztur un pārvalda mājokļu sabiedrības un izīrē nevalstiskām organizācijām vai valsts iestādēm. Tiks piemēroti šādi nosacījumi:

n) Tikai iestādes, kas patiešām nodrošina vispārējas intereses un kas sniedz ieguldījumu sabiedrības dzīvē, piemēram, kopienu centri, rajona klubi, jauniešu klubi u.c., varēs saņemt atbalstu. Gandrīz izsmeļošs to iestāžu saraksts, kas var tikt uzskatītas par vispārējas nozīmes ēkām, tiks izveidots ar administratīvu aktu un pievienots šī lēmuma pielikumā.

o) Mājokļu sabiedrībām šīs ēkas ir jāizīrē par īres maksu, kas ir mazāka par tirgū praktizētajām īres maksām, tādējādi, ka mājokļu sabiedrību saņemtās priekšrocības tiek nodotas tālāk sociālajām organizācijām, kas darbojas ēkā.

[..]"

169 Komisija ir konstatējusi, ka to iestāžu saraksts, kas var tikt kvalificētas par vispārējas nozīmes ēkām, kurš pievienots apstrīdētā lēmuma pielikumā, skaidri parāda, ka jebkura darbība šajās iestādēs tiešām ir darbība vispārējās interesēs. Tā ir atgādinājusi, ka, tā kā mājokļu sabiedrībām saviem īrniekiem ir

jāpiemēro mērenas īres maksas, tām piešķirtās priekšrocības tiek nodotas tālāk īrniekiem, kas ir vai nu sabiedrisko pakalpojumu sniedzēji, vai arī bezpeļņas organizācijas. Tā ir norādījusi, ka atbalsta mērķi, kā to atspoguļo ēku ar sociālu mērķi precīzais saraksts, ir definēti šauri un specifiski, un tā ir uzskatījusi, ka visi komercprojekti ir izslēgti no atbalsta shēmas.

170 Jānorāda, ka "iestāžu, kas var tikt uzskatītas par vispārējas nozīmes ēkām" sarakstu, kas ir ietverts apstrīdētā lēmuma pielikumā, ir izveidojušas Nīderlandes iestādes un prasītājas to neapstrīd.

171 Komisija uzskatīja, ka šis saraksts kopā ar citām Nīderlandes iestāžu saistībām ļauj atbildēt uz procedūras laikā paustajām bažām, ka komercdarbībā tiek gūts labums no valsts atbalsta.

172 Pretēji prasītāju apgalvotajam, lai atbildētu uz Komisijas sadarbības procedūras ietvaros paustajām raizēm attiecībā uz risku, ka atbalstu, kas ir piešķirts VTNP finansēšanai, varētu saņemt ēkas, kurās tiek veikta komercdarbība, Nīderlandes iestādes ir piedāvājušas ēku ar sociālu mērķi sarakstu.

173 Šajā ziņā vēstulē, ko Nīderlandes mājokļu ministrs 2009. gada 12. jūnijā adresējis Parlamenta Otrās palātas priekšsēdētājam, viņš ir norādījis, ka Komisija ir paudusi šaubas par valsts atbalsta piešķiršanu sociālo ēku būvniecībai un izīrēšanai. Viņš ir paziņojis:

"Es uzskatu, ka ir svarīgi, lai valsts atbalsts arī turpmāk būtu pieejams sociālo ēku būvniecībai un īrei. Šajā ziņā saistībā ar konsultācijām ar [Komisiju] es precīzāk aprakstīšu sociālās ēkas jēdzienu, lai skaidri nošķirtu to no ēkas, kas pamatā tiek izmantota komerciāliem nolūkiem."

174 No iepriekš minētā izriet, ka Komisijas vērtējums par mājokļu sabiedrībām piešķirto atbalstu attiecībā uz vispārējas nozīmes ēku būvniecību un izīrēšanu ir saderīgs ar Regulas Nr. 659/1999 17.–19. pantā paredzēto pastāvoša atbalsta izskatīšanas procedūru.

175 Visbeidzot attiecībā uz prasītāju argumentu, ka šī saraksta apstiprināšanas sekas ir tādas, ka tajā neiekļautie projekti nevar tikt uzskatīti par sociālām ēkām, pietiek konstatēt, ka nevis Komisija, bet Nīderlandes iestādes savās saistībās ir definējušas, kuras ēkas var tikt uzskatītas par vispārējas nozīmes ēkām, un līdz ar to, – kuras par tādām nevar tikt uzskatītas. Pretēji prasītāju apgalvotajam, Komisijai nav jānorāda, kāda iemesla dēļ sociālā funkcija nav piemērojama citām ēkām.

176 Tātad astotais pamats ir jānoraida.

177 No visa iepriekš minētā izriet, ka prasības ir noraidāmas.

Par tiesāšanās izdevumiem

178 Atbilstoši Vispārējās tiesas Reglamenta 219. pantam Vispārējā tiesa nolēmumos, kas pasludināti pēc tās nolēmumu atcelšanas un lietas nodošanas atpakaļ, lemj par tiesāšanās izdevumiem attiecībā uz tiesvedību Vispārējā tiesā un apelācijas tiesvedību Tiesā.

179 Tā kā 2014. gada 27. februāra spriedumā *Stichting Woonpunt* u.c./Komisija (C-132/12 P, EU:C:2014:100), 2014. gada 27. februāra spriedumā *Stichting Woonlinie* u.c./Komisija (C-133/12 P, EU:C:2014:105), 2017. gada 15. marta spriedumā *Stichting Woonlinie* u.c./Komisija (C-414/15 P, EU:C:2017:215) un 2017. gada 15. marta spriedumā *Stichting Woonpunt* u.c./Komisija (C-415/15 P, EU:C:2017:216) Tiesa ir atlikusi lēmuma par tiesāšanās izdevumiem pieņemšanu, Vispārējai tiesai šajā spriedumā ir jālemj arī par tiesāšanās izdevumiem šajās apelācijas tiesvedībās.

180 Atbilstoši Reglamenta 134. panta 1. punktam lietas dalībniekam, kuram nolēmums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram nolēmums ir labvēlīgs. Tā kā prasītājām spriedums ir nelabvēlīgs, tām ir jāpiespriež segt savus tiesāšanās izdevumus un atlīdzināt Komisijas un *IVBN* tiesāšanās izdevumus atbilstoši to prasījumiem.

181 Piemērojot Reglamenta 138. panta 1. punktu, Beļģijas Karaliste, kas ir iestājusies lietā, sedz savus tiesāšanās izdevumus pati.

Ar šādu pamatojumu

VISPĀRĒJĀ TIESA (astotā palāta paplašinātā sastāvā)

nospriež:

1) Prasības noraidīt.

2) *Stichting Woonlinie*, *Woningstichting Volksbelang* un *Stichting Woonstede* sedz pašas savus tiesāšanās izdevumus, Eiropas Komisijas tiesāšanās izdevumus lietās T-202/10, T-202/10 RENV, T-202/10 RENV II, C-133/12 P un C-414/15 P, kā arī *Vereniging van Institutionele Beleggers in Vastgoed, Nederland* (*IVBN*) tiesāšanās izdevumus lietās T-202/10, T-202/10 RENV un T-202/10 RENV II.

3) *Stichting Woonpunt*, *Woningstichting Haag Wonen* un *Stichting Woonbedrijf SWS.Hhvl* sedz pašas savus tiesāšanās izdevumus, Eiropas Komisijas tiesāšanās izdevumus lietās T-203/10, T-203/10 RENV, T-203/10 RENV II, C-132/12 P un C-415/15 P, kā arī *IVBN* tiesāšanās izdevumus lietās T-203/10, T-203/10 RENV un T-203/10 RENV II.

4) Beļģijas Karaliste sedz savus tiesāšanās izdevumus pati.

Collins Kancheva Barents

Passer De Baere

Pasludināts atklātā tiesas sēdē Luksemburgā 2018. gada 15. novembrī.

[Paraksti]